

**UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
FAKULTA SOCIÁLNYCH VIED A ZDRAVOTNÍCTVA**

**SOCIÁLNE ASPEKTY REGIONÁLNEJ
MEDIÁLNEJ POLITIKY**

Diplomová práca

Študijný program: Aplikovaná sociálna práca

Školiace pracovisko: Výskumno-vzdelávacie a poradenské centrum v Spišskej Novej Vsi

Školiteľ: doc. PaedDr. Vladimír Klein, PhD.

Nitra 2010

Bc. Ivana Tomajková

Za cenné rady, námety, inšpirácie a spoluprácu ďakujem môjmu školiteľovi doc. PaedDr. Vladimírovi Kleinovi, PhD. z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, detašované pracovisko Spišská Nová Ves.

PodĎakovanie za pomoc pri spracovávaní diplomovej práce patrí aj mojim rodičom.

ABSTRAKT

TOMAJKOVÁ, Ivana: *Sociálne aspekty regionálnej mediálnej politiky*. [Diplomová práca] – Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva; Ústav romologických štúdií. – Školiteľ: doc. PaedDr. Vladimír Klein, PhD. Stupeň odbornej kvalifikácie: Magister (Mgr.). – Spišská Nová Ves: ÚRŠ FSVaZ UKF, 2010. – 67 s.

Autorka v diplomovej práci opisuje a vymenúva médiá. Definuje pojem médiá, analyzuje aktuálne trendy v mediálnej politike, zdôrazňuje vplyv médií na verejnú mienku, popisuje mediálnu politiku v kontexte Európskej únie. Následne popisuje regionálnu mediálnu politiku. Zameriava sa i na regionálne a lokálne médiá. Upovedomuje o spoločenských, legislatívnych a technických predpokladoch vzniku lokálneho televízneho vysielania na Slovensku. Vymedzuje podiel lokálnych televízií pri utváraní verejnej mienky. Venuje sa i lokálnym televíziám ako jedným z pilierov budovania multikultúrnej spoločnosti. Charakterizuje masmédiá, delí ich do dvoch základných skupín - printové a elektronické masmédiá. Autorka sa v diplomovej práci zaoberá skúmaním, uplatňovaním a prezentovaním sociálnych aspektov v regionálnej politike na príklade lokálnej Televízie Reduta Spišská Nová Ves a regionálnych novín denníka Spišský Korzár. Poukazuje na štruktúru vysielania v Televízii Reduta, štruktúru príspevkov v Spišskom Korzári a na podiel odvysielaných a uverejnených príspevkov, kde hlavnou témou sú sociálne aspekty a to kriminalita a nezamestnanosť vo vybranom časovom období. Autorka sa v práci zaoberá sociálnymi aspektmi regionálnej mediálnej politiky z teoretického i praktického hľadiska a to vo forme prieskumu, keďže analyzuje a skúma výskyt, počet a témy odvysielaných príspevkov v Televízii Reduta a uverejnených príspevkov v Spišskom Korzári.

Kľúčové slová:

Médiá. Regionálna mediálna politika. Sociálne aspekty. Televízia Reduta. Spišský Korzár.

ABSTRACT

TOMAJKOVÁ, Ivana: *Social Aspects of Regional Media Policy*. [Diploma thesis] – Constantine the Philosopher University in Nitra, Faculty of Social Sciences and Health Care; Institute of Romological Studies. – Tutor: doc. PaedDr. Vladimír Klein, PhD. Master of degree: Magister (Mgr.). – Spišská Nová Ves: IoRS FoSSaHC CtPU, 2010. – 67 p.

In diploma thesis the author describes and enumerates media. She provides a definition of term 'media', analyses actual trends in media policy, emphasizes media's influence on public opinion, describes media policy in connection with the European Union. Thereafter, she describes the regional media policy. She concentrates on regional and local media, too. She notifies about social, legislative and technical conditions for creation of the local television broadcast in Slovakia. She determines the contribution of local televisions to the formation of public opinion. She targets the local televisions as one of the pillars that form multicultural society. She defines the mass media and divides them into two basic categories – print and electronic mass media. The author concentrates in diploma thesis on research, exercitation and presentation of social aspects in regional policy, specifically in the case of local TV Reduta Spišská Nová Ves and regional daily newspaper the Spiš Corsair. She pays attention to the broadcast structure of TV Reduta and the article structure of the Spiš Corsair, as well as to the share of transmitted and published reports during some chosen period, in which the main topic was devoted to social aspects, namely crime and unemployment. In this thesis the author targets social aspects of the regional media policy from theoretical and practical point of view, namely through the research, whereas she analyses and investigates the occurrence, amount and themes of transmitted reports in TV Reduta and published reports in the Spiš Corsair.

Key words:

Media. Regional Media Policy. Social Aspects. TV Reduta. The Spiš Corsair.

OBSAH

Úvod	7
1 MÉDIÁ A MEDIÁLNA POLITIKA.....	8
1.1 Vymedzenie pojmu médiá a masmédiá	8
1.2 Nový pohľad na médiá.....	13
1.3 Vplyv médií	15
1.4 Manipulácia s verejnou mienkou	16
1.5 Média a mediálna komunikácia mládeže.....	17
1.6 Mediálna politika v kontexte Európskej únie	19
2 REGIONÁLNA MEDIÁLNA POLITIKA.....	23
2.1 Média a politika	23
2.2 Lokálne a regionálne médiá.....	23
2.3 Spoločenské, legislatívne, technické predpoklady vzniku lokál. vysielania v SR	28
2.4 Podiel lokálnych televízií pri utváraní verejnej mienky	29
2.5 Lokálne televízie ako jeden z pilierov budovania multikultúrnej spoločnosti	30
2.6 Sociálna politika a médiá.....	31
3 SOCIÁLNE ASPEKTY REGIONÁLNEJ MEDIÁLNEJ POLITIKY	34
3.1 Lokálne a regionálne médiá v Spišskej Novej Vsi	34
4 PRIESKUM ZAMERANÝ NA VÝSKYT SOCIÁLNYCH TÉM.....	36
4.1 Ciele a otázky prieskumu.....	36
4.2 Metódy prieskumu	36
4.3 Plán prieskumu	37
5 VÝSLEDKY	38
5.1 Výsledky prieskumu v Televízii Reduta.....	38
5.2 Výsledky prieskumu v Spišskom Korzári	49
6 DISKUSIA	60
Záver	63
Zoznam bibliografických odkazov	65
Prílohy.....	67

Zoznam obrázkov a tabuliek

Obr. 1	Logo Televízie Reduta Spišská Nová Ves	34
Obr. 2	Príspevok: Rozhovor – pplk. JUDr. Jaroslav Dulík	38
Obr. 3	Príspevok: Rozhovor – JUDr. Vladislav Chroust.....	38
Obr. 4	Príspevok: Nový kamerový systém	38
Obr. 5	Príspevok: Nelegálny sklad mäsa	39
Obr. 6	Príspevok: Dopravná nehoda	39
Obr. 7	Príspevok: Tragická noc	39
Obr. 8	Príspevok: Listéria	39
Obr. 9	Príspevok: Aktív mestskej polície	40
Obr. 10	Príspevok: Mladí zloději	40
Obr. 11	Príspevok: Policajný aktív	40
Obr. 12	Príspevok: Rozhovor – pplk. JUDr. Jaroslav Dulík	40
Obr. 13	Príspevok: Krízová senior linka	41
Obr. 14	Príspevok: Rozhovor – Andrej Boroň	41
Obr. 15	Príspevok: Dopravná nehoda	41
Obr. 16	Príspevok: Pátranie po zlodějoch	41
Obr. 17	Príspevok: Vykradnutý byt – aktualizované	42
Obr. 18	Príspevok: Ukradnuté stromčeky	42
Obr. 19	Príspevok: Strel'ba v meste	42
Obr. 20	Príspevok: Nebezpečná zábavka	42
Obr. 21	Príspevok: Devastovanie pamiatok	43
Obr. 22	Príspevok: Preventívna akcia	43
Obr. 23	Príspevok: Akcia colníkov	43
Obr. 24	Príspevok: Maloletí páchatelia	43
Obr. 25	Príspevok: Previerky mestských policajtov	44
Obr. 26	Príspevok: Rozbité zastávky	44
Obr. 27	Príspevok: Info zloději	44
Obr. 28	Príspevok: Plagáty na zakázaných miestach	44
Obr. 29	Príspevok: Rozhovor – mjr. Milan Grečko	45
Obr. 30	Príspevok: Dopravná nehoda	45
Obr. 31	Príspevok: Druhý aktív mestskej polície	45
Obr. 32	Príspevok: Strelecké preteky	45
Obr. 33	Príspevok: Vykradnuté záhradky	46
Obr. 34	Príspevok: Policajná razia	46
Obr. 35	Príspevok: Smrteľný úraz	46
Obr. 36	Príspevok: Deň polície	46
Obr. 37	Príspevok: Tri nové bytovky	47
Obr. 38	Príspevok: Stop kríze	47
Obr. 39	Príspevok: Opäť prepúšťanie	47
Obr. 40	Príspevok: Poslanecký prieskum	48
Obr. 41	Príspevok: Opatrenia proti kríze	48
Obr. 42	Príspevok: Nová práca	48
Tab. 1	Výskyt príspevkov v TV Reduta za hodnotené obdobie	48
Tab. 2	Výskyt príspevkov v Spišskom Korzári za hodnotené obdobie	59
Tab. 3	Výskyt príspevkov v TV Reduta a Spišskom Korzári za hodnotené obdobie.....	61

Úvod

Printové i elektronické médiá sú súčasťou kultúrneho, politického a spoločenského života nás všetkých. Významnou mierou sa podieľajú pri vytváraní verejnej mienky, ale majú aj poučný charakter. Životný štýl obyvateľstva výrazne ovplyvňuje čítanie novín a časopisov. Zaberá taktiež podstatnú časť voľného času a prináša rôzne aktuality, novinky. Lokálne a regionálne médiá slúžia k zachovávaniu tradícií.

Iba od nás záleží, ako získané poznatky spracujeme, ako ich dokážeme prefiltrovať. Je na nás, ktoré poznatky získané z tlače, televízie, internetu využijeme v prospech nášho života. Cieľom predloženej diplomovej práce bolo preto podrobne analyzovať vysielanie a publikovanie príspevkov v lokálnej Televízii Reduta Spišská Nová Ves a v regionálnom denníku Spišský Korzár a zistiť, koľko z nich sa priamo dotýka problematiky sociálnych aspektov regionálnej mediálnej politiky.

V rámci metodológie boli použité individuálne štúdium a odborná literatúra. Z hľadiska odbornej analýzy boli v texte použité citácie. Okrem teoretických metód sa realizoval formou pozorovania prieskum odvysielaných príspevkov v Televízii Reduta Spišská Nová Ves a uverejnených článkov v Spišskom Korzári, zameraných na sociálne aspekty, najmä kriminalitu a nezamestnanosť.

Diplomová práca obsahuje tri kapitoly. Tvorí ju teoretická časť a prieskum aplikovaný na prax. Obsahom prvej kapitoly s názvom „Mediá a mediálna politika“ je charakteristika médií, základné členenie masmédií. Kapitola poukazuje na nový pohľad na médiá vnímaný ministrami štátov zúčastnených na prvej Európskej konferencii ministrov zodpovedných za médiá a nové komunikačné služby. Druhá kapitola je venovaná problematike regionálnej mediálnej politiky. Charakterizuje regionálne a lokálne médiá, vznik lokálneho vysielania na Slovensku, utváranie verejnej mienky, vymedzuje sociálnu politiku vo vzťahu k médiám. Záverečná kapitola je zameraná na praktickú stránku analyzovanej problematiky. Tvorí ju prieskum, ktorý je zameraný na štruktúru vysielania príspevkov vybranej lokálnej televízie a štruktúru uverejňovania článkov regionálnych novín vo vopred určenom časovom horizonte so zameraním na to, v akej miere sa lokálna televízia a regionálna tlač, ako masmédiu, venujú problematike sociálnych aspektov.

1 MÉDIÁ A MEDIÁLNA POLITIKA

1.1 Vymedzenie pojmu médiá a masmédiá

V dnešnej dobe môžeme sledovať prechod našej spoločnosti z industriálneho veku do éry informačnej spoločnosti. Tomuto trendu sa podrobuje už takmer každá sféra dnešnej spoločnosti. Základom informačnej spoločnosti i komunikácie v nej je *informácia*. Jej význam je obrovský. „Informácia je mazadlom ozubených kolies svetovej ekonomiky. V tom najširšom zmysle slova (správy, zábava, výskum a pod.) informácia pomáha otáčať kolesá spoločnosti,“ píše o jej význame Gouliamos (1998, s. 6).

Prechod na informačnú spoločnosť so sebou zároveň prináša aj väčší význam flexibilného prenosu informácií medzi jednotlivými aktérmi. Takýto prenos informácií sa realizuje rôznymi komunikačnými prostriedkami, ktoré vo všeobecnosti môžeme označiť ako *médiá*. Médiá a jednotlivé komunikačné prostriedky sa postupne stali neoddeliteľnou súčasťou nášho každodenného života. Dnešný svet si bez nich už nevieme ani predstaviť. Špecifický typ sociálnej komunikácie, ktorá s médiami súvisí, je *mediálna komunikácia*. Tá predstavuje čoraz významnejšiu podobu spoločenského, politického i kultúrneho života dnešných spoločností a stáva sa dokonca podmienkou ekonomickej úspešnosti mnohých odvetví v dnešnom tvrdom konkurenčnom prostredí. Môžeme teda konštatovať, že médiá a mediálna komunikácia v dnešnom svete zohrávajú významnú úlohu. Na mieste je preto otázka, čo presne pod slovom „médiá“ rozumieme.

Pojmy *médium* – *médiá* v súčasnosti s určitosťou patria medzi najpoužívanejšie a snád' aj najznámejšie pojmy. Píše a hovorí sa o nich v rôznych súvislostiach i významoch. Najčastejšie sa pod týmito pojmi mysliť tradičné médiá ako tlač, televízia, rozhlas. S postupujúcim technologickým rozvojom však čoraz častejšie aj médiá označované ako „nové“, ktoré sú založené na digitálnom spracovaní a prenose informácií, t. j. médiá elektronické. Musíme však upozorniť, že význam pojmu „médiá“ je ale oveľa širší.

Médium všeobecne znamená to, čo existuje uprostred a vzájomne spája dve alebo viac strán. Vo fyzikálnom význame označuje vlastnosti látok, ktoré sú vhodné pre uskutočnenie dejú (Reifová a kol., 2004).

Už zo samotného slova „médium“ je teda zreteľný jeho pôvod i význam. Jiráček – Köpplová (2003, s. 16) definujú význam tohto slova nasledovne: „Vychádza z latinčiny a znamená prostriedok, sprostredkovateľ, sprostredkujúci činiteľ – teda to, čo niečo sprostredkováva,

zaist'uje. S výrazom či pojmom médium sa tak môžeme stretnúť vo fyzike, chémii, biológii, výpočtovej technike i teórii sociálnej komunikácie. A práve obory, ktoré sa venujú rôznym prejavom medziľudskej, sociálnej komunikácie označujú pojmom médium/médiá to, čo sprostredkováva niekomu nejaký odkaz, teda médium komunikačné.“ V súvislosti s médiami sa do popredia dostáva aj ďalšie slovo: *masmédiu* – *masmédiá*. Toto slovo je skratkou výrazu *masové médium*, respektíve *masové médiá*. „Ich podstatným rysom je skutočnosť, že nepodporujú vysielanie a prijímanie odkazov na oboch stranách, ale svojou podstatou stavajú jedného účastníka do role vysielateľa (podávateľa) a druhého do role príjemcu,“ píše Jiráček – Köpplová (2003, s. 21). Príjemcom je pritom početná skupina ľudí, ktorí sa navzájom zväčša nepoznajú a tvoria určitú „masu“. Masové médiá teda predstavujú organizované spôsoby šírenia faktov, názorov, zábavy alebo iných informácií širokej verejnosti. Do skupiny masových médií v tomto zmysle patria noviny, časopisy, knihy, filmy, rozhlas, CD, DVD, televízia, videokazety, ale aj ich elektronické ekvivalenty na internete.

Hoci masmédiá predstavujú vysokohodnotný kultúrny výdobytok, stavajú pred filozofiu kultúry mnohé otázky svojimi z časti negatívnymi kultúrno-politickými účinkami (Rankov, 2002).

Z hľadiska inštitucionálnych foriem rozoznávame tri základné mediálne systémy:

1. verejnoprávne,
2. komerčné,
3. komunálne.

Každý mediálny systém musí mať svoje vlastné formy riadenia, tvorby programu, financovania a regulácie (Gouliamos, 1998).

Základné skupiny masmédií

Masmédiá sú bohato štruktúrovanou oblasťou spoločenského života. Dajú sa rozčleniť do dvoch základných skupín (Magál – Plencner, 2004):

1. *printové masmédiá*,
2. *elektronické masmédiá*.

Pre toho, komu sa tieto termíny vidia priveľmi anglické, by sme mohli pripustiť aj túto dvojicu: 1. *tlačové masové médiá* a 2. *elektronické masové médiá*.

Uvedené názvy charakterizujú materiálnu podstatu médií, spôsob ich výroby, označujú aj spôsob šírenia a distribúcie. Charakterizujú to, čo sa dá nazvať „hardware“. Toto základné

členenie sa ale netýka obsahových čŕt médií, teda toho, čo by sme mohli označiť ako „software“.

Niekedy sa nesprávne hovorí o dvojici printových (tlačových) médií na jednej strane a o masmédiách na strane druhej (televízia, rozhlas), čo je však úplne nesprávne. Masmédiami sú rovnako médiá elektronické, ako aj tie, ktoré sa distribuujú vytlačené na papieri.

Pozrieme sa bližšie na špecifickú skupinu médií, ktoré zabezpečujú čoraz väčšiu časť každodennej informačnej ponuky. Ide o „nové“, tzv. *elektronické médiá*. Patria sem:

I. Rozhlasové masmédiium

Je založené na prenose informácie zvukom, teda je *zvukové (akustické, audio)*. Sprostredkované informácie sú preto obmedzené na tie, ktoré nemajú optickú výrazovú stránku.

Prevažná väčšina rozhlasových informácií má podobu *slova* prednášaného ľudským hlasom. K slovám sa priradujú *zvuky* (prirodzené), *ruchy* (vyrobené v štúdiu) a *hudba*. Akustický signál rozhlasu nezamestnáva ľudský zrak, preto ho môžeme dobre vnímať aj počas vykonávania iných činností. Táto vlastnosť sa nazýva *prísluchovosť*.

Z hľadiska spracovania informácií môžeme povedať, že rozhlasové technické zariadenie je menej náročné na technické a organizačné podmienky – nepotrebuje napríklad svetlo, nahrávacie prístroje sú ľahšie, majú nízku spotrebu elektriny, ľahko sa s nimi prekonávajú bariéry, bez problémov sa dá dosiahnuť vysoká kvalita záznamu. Nahraný materiál sa tiež ľahšie strihá, lebo nevyžaduje synchronizáciu s obrazom. Preto sa rozhlas vyznačuje:

- pohotovosťou získania, spracovania a vysielania informácie,
- prístupom až k zdroju informácie,
- prienikom do intímnych stránok skutočnosti, pod povrch.

Pri vysielaní signálu sa rozhlas opiera o menej náročné a lacnejšie prístroje, ktoré vedia veľmi dobre pokryť územia. Vysielače sa dajú budovať podľa aktuálnych potrieb, môžu byť aj mobilné, ľahšie sa umiestňujú podľa podmienok terénu, potrieb regiónov a podobne. Pri príjme signálu sa dosahuje vysoká kvalita zvuku, najmä v pásmach najkratších vln (FM). Stredné vlnové dĺžky zasa umožňujú široký dosah vysielania a dlhé vlny dokonca príjem aj ponad kontinenty. Rozhlasové prijímače sú prenosné, takže sa vysielanie dá v podstate počúvať kdekoľvek a kedykoľvek. (Magál – Plencner, 2004)

II. Televízne masmédiium

Je založené na prenose informácie *obrazom* aj *zvukom*, teda je *obrazovo-zvukové (opticko-*

akustické, audiovizuálne). Sprostredkované informácie sú *komplexné*, lebo znaky majú optickú aj akustickú výrazovú stránku.

Väčšina televíznych informácií má podobu *obrazu* (farebného, dvojrozmerného, spravidla aj pohyblivého), doplnené *slovom, zvukmi, ruchmi a hudbou*. Signál televízie, ak sa má vnímať plnohodnotne, vyžaduje si celkové sústredenie prijímateľa a nemožno popri tom vykonávať iné náročnejšie činnosti. Táto vlastnosť vedie diváka k *izolácii* od okolia.

Z hľadiska spracovania informácií je televízne zariadenie mimoriadne náročné na technické a organizačné podmienky – kamera potrebuje pre snímanie dobrú viditeľnosť, musí byť blízko k snímanému objektu, má vysokú spotrebu elektriny, ľahko sa narušuje a znižuje kvalita záznamu. Nahraný materiál sa musí zložito spracúvať, obrazovo i zvukovo synchronizovať. Televízia sa preto vyznačuje:

- menšou pohotovosťou zachytenia, spracovania a vysielania informácie,
- z psychologického hľadiska väčším odstupom od zdroja informácie (nekontaktným, oko kamery sa nachádza akoby za sklenenou stenou),
- vďaka audiovizuálnemu záznamu však má vysokú mieru spravodlivosti, maximálne odráža reálnu skutočnosť, čo dáva možnosť odhaľovať popri povrchu predmetu aj jeho intímne stránky.

Z hľadiska vysielania signálu sa televízia opiera o mimoriadne zložité a drahé prístroje. Pri pokrytí územia signálom existuje mnoho prekážok, ktorých prekonávanie vyžaduje vysoké investície. Do znižovania kvality vysielania zasahujú okrem podmienok terénu aj elektromagnetické polia cudzieho pôvodu (z priemyselných centier, z blízko umiestnených rušiacich prístrojov a pod.). Televízne prijímače vyžadujú zvláštnu starostlivosť, špeciálne umiestnenie, majú väčší príkon. Ich miniaturizácia má svoje hranice, lebo kvalitný vnem vyžaduje dostatočne veľkú obrazovku. Prenosné televízne prijímače sú málo rozšírené a ich využitie je obmedzené. V porovnaní s rozhlasovým vysielaním je menšia napríklad aj možnosť príjmu veľkého množstva TV staníc. (Magál – Plencner, 2004)

III. Telefonické masmédiu

Elektronická komunikácia v telefonickom spojení má iba niektoré črty z predchádzajúcich dvoch elektronických masmédií. Pôvodne sa uvažovalo o tom, že sa do *telekomunikačných sietí* sústredia všetky ostatné elektronické masmédiá. To sa však časom ukázalo ako nesprávne. Rozhlasové i televízne vysielania si ponechali svoje siete, rozšírili a skvalitnili ich a začali digitalizovať. Okrem toho vznikla nová špecifická sieť – internet, ktorý má tendenciu v budúcnosti celkom nahradiť telekomunikačnú sieť. Pravdepodobne bude

dokonca paralelne poskytovať služby rozhlasu, televízie, internetu i telefónu, čo vlastne už môžeme v praxi aj pozorovať.

Komunikácia v telefonickom spojení bola dlho závislá od *pevných sietí*. Významne do jej rozvoja postupom času prispeli *mobilné siete*. Pri ich budovaní sa využili úplne nové digitálne technické zariadenia. Tie rozšírili ponuku a tak sa komunikácia v telefonickom spojení mohla zaradiť medzi elektronické masmédiá. Umožnili to predovšetkým *hlasová služba a krátke textové správy (SMS)*, ktorými je možné poskytovať informácie z oblasti všeobecného spravodajstva, politiky, počasia, stavu ciest, turistiky, ekonomické, zábavné a náučné informácie, atď. Telefonické spojenie sa začalo rozširovať aj o obrazovú zložku s prepojením do internetu (*wap stránky* pre mobilné telefóny aj štandardné *www stránky*). Mobilné aparáty sú dnes už schopné prijímať aj rozhlasový signál, čím sa tento okruh masovej komunikácie stáva konkurencieschopným voči ostatným elektronickým masmédiám. (Magál – Plencner, 2004)

IV. Internet – masmédiom masmédií?

Špecifickým masmédiom dnešnej doby je *internet*.

Internet je vlastne *celosvetová počítačová sieť* pozostávajúca z množstva väčších a menších počítačových sietí, ktoré k výmene a prenosu digitálnych údajov využívajú protokol. Vyvinul sa z armádnej siete „Arpanet“, spustenej americkým ministerstvom obrany v roku 1969. Arpanet mal pôvodne slúžiť k efektívnejšiemu využívaniu kapacity drahých sálových počítačov, ale čoskoro sa začal používať pre komunikáciu medzi ľuďmi v pripojených výskumných centrách a na univerzitách. V roku 1983 prešla celá existujúca sieť na jednotný protokol a bol zavedený systém doménových mien. Od toho roku sa datuje vznik internetu (Reifová a kol., 2004).

Význam internetu v súvislosti s elektronickou mediálnou komunikáciou spočíva v tom, že elektronické médiá začali postupne prejavovať svoju *schopnosť absorbovať do svojho okruhu aj printové médiá*. Začalo sa to elektronickými verziami celých novín a časopisov pripravených pre tlač a prenášaných na veľké vzdialenosti z redakcií do tlačiarň a pokračuje to vytváraním špeciálnych webových stránok na internete pre jednotlivé printové periodiká. Najprv boli tieto periodiká kópiami ich papierovej tlačenej podoby, dnes už *nadobúdajú špecifickú formu lepšie prispôsobenú potrebám internetu*. Printové masmédiá sa tak pomaly začínajú premieňať na perspektívnejšie elektronické, začínajú postupne strácať svoju tvár, čitateľa a význam (Magál – Plencner, 2004).

Internet sa neustále rozvíja a možno predpokladať, že bude masmédiom budúcnosti.

1.2 Nový pohľad na médiá

V dňoch 28. a 29. mája 2009 sa v Reykjavíku konala *1. Európska konferencia ministrov zodpovedných za médiá a nové komunikačné služby*. Ministri zúčastnených štátov na nej prijali *politickú deklaráciu*, ktorá hovorí, že základom demokratickej spoločnosti sú slobodné, nezávislé a rozmanité médiá. Na základe toho vypracovala Rada Európy v priebehu ostatných rokov rozsiahly súbor noriem, ktorých poslaním je chrániť médiá, ale taktiež vymedzovať ich povinnosti a zodpovednosti a to s ohľadom na neustále sa meniacu mediálnu sféru. „Spôsob zhromažďovania informácií, tvorby obsahu a ich sprístupnenie a vyhľadávanie sa s postupujúcim technickým vývojom mení. Masovokomunikačné prostriedky využívajúce rozmanité komunikačné platformy existujúcich aj nových médií alebo porovnateľných masovokomunikačných alebo informačných služieb sú okamžite prístupné užívateľom, ktorí zároveň môžu vytvárať ich obsah. Vývoj neobišiel ani vzťahy medzi médiami a poskytovateľmi týchto služieb a ich užívateľmi alebo spotrebiteľmi. Vzhľadom na to je príhodný čas na prehodnotenie pojmu médií chápaných ako istej formy masovej komunikácie uskutočňovanej prostredníctvom tlače alebo vysielania, zahŕňajúc dodržiavanie etických noriem a redakčnú zodpovednosť,“ píše sa v prijatej politickej deklarácii (1. Európska konferencia ministrov..., 2009).

Podľa deklarácie by sa aj poskytovatelia nových masovokomunikačných služieb mediálneho typu mali snažiť o presadzovanie a dodržiavanie určitých základných hodnôt. Nové modely vytvárania a vyjadrenia obsahu, vyhľadávania a oznamovania informácií v masovokomunikačnom prostredí totižto posilňujú, ale zároveň môžu aj ovplyvniť základné práva a slobody. Noví poskytovatelia služieb by preto mali poznať nielen svoje práva, ale i svoje povinnosti a byť si vedomí svojej zodpovednosti.

Základnou zložkou mediálnej scény demokratických spoločností podľa ministrov zodpovedných za médiá a nové komunikačné služby sú verejnoprávne médiá, ktoré sú „inštitucionálne autonómne a redakčne nezávislé, prispievajú k rozmanitosti médií a pomáhajú vyvážiť riziko zneužitia moci v prostredí silnej koncentrácie médií a nových komunikačných služieb“. Verejnoprávne médiá však dnes čelia vážnym výzvam, ktoré ohrozujú aj ich prežitie a preto je podľa ministrov potrebné im venovať zvýšenú pozornosť.

Ministri ďalej v politickej deklarácii konštatujú, že *čoraz väčší počet ľudí sa spolieha na internet ako na základný nástroj na uskutočňovanie svojich každodenných činností* (komunikácie, získavania informácií, poznatkov, uskutočňovania komerčných transakcií, voľnočasové aktivity), ktoré v konečnom dôsledku priaznivo ovplyvňujú kvalitu ich života

a celkovú pohodu. Ľudia preto očakávajú, že internetové služby budú dostupné, finančne prístupné, bezpečné, spoľahlivé a nepretržité. Ministri sa preto zhodli na tom, že je potrebné, aby členské štáty Rady Európy spoločne preverili možnosti prijatia potrebných opatrení, nakoľko internet uznávajú ako verejnú službu.

Neustále tiež *narastá cezhraničný význam médií a služieb mediálneho charakteru*. Je preto potrebné preskúmať možnosti širšej právnej odozvy potrebnej na ochranu cezhraničného toku mediálneho a podobného obsahu a všeobecne internetovej prevádzky. „Možno bude potrebné vo verejnom záujme uskutočniť aj kroky na zabezpečenie kritickej infraštruktúry a zdrojov nevyhnutných na prístup ľudí k internetu,“ upozorňujú ministri (1. Európska konferencia ministrov..., 2009).

Ústrednou otázkou pri príprave noriem pre médiá a podobné služby je *otázka zachovania dôstojnosti osôb vystavených alebo ovplyvnených týmito službami*. V tejto súvislosti je potrebné venovať zvýšenú pozornosť predovšetkým deťom, mládeži a ďalším skupinám, ktoré majú špeciálne potreby a charakteristiky. „Prístup týchto skupín k mediálnym a podobným službám je veľmi dôležitou záležitosťou. Užívatelia by mali byť oprávnení aktívne sa zúčastňovať v nových komunikačných prostrediach, poznať svoje práva a povinnosti a byť primerane chránení pred prípadnou ujmom,“ uvádza sa v deklarácii ministrov (1. Európska konferencia ministrov..., 2009). Popri tom je nevyhnutné samozrejme rešpektovať aj rodovú rovnosť.

Ďalej je podľa ministrov potrebné riešiť i otázku spracovávanía osobných údajov v nových komunikačných a informačných prostrediach, najmä na internete, v záujme *zabezpečenia požadovanej ochrany práva na súkromie*. Táto sféra je skutočne dôležitá, pretože v praxi sme často svedkami zneužívania rôznych osobných údajov a nepovoleného zasahovania do súkromia ľudí, ktorí využívajú rôzne internetové služby a aplikácie.

Pretrvávajú tiež rôzne obavy súvisiace s oblasťou *slobody prejavu a informácií a slobody médií*. „Hrozby súvisia najmä s kritickými situáciami, či je to terorizmus, vojnové konflikty alebo finančný rozruch, ako aj s technologickým vývojom a podmienkami trhu, ktoré ovplyvňujú postavenie žurnalistov v informačných procesoch. Veľké obavy sa spájajú najmä s vplyvom terorizmu a krokov členských štátov na jeho potlačenie na spomínané slobody. Je potrebné znásobiť úsilie, aby sa tieto slobody, zaručené literou zákona, nestali obeťami daných okolností,“ uzniesla sa na svojom prvom zasadnutí Európska konferencia ministrov zodpovedných za médiá a nové komunikačné služby (2009).

Na základe uvedeného ministri:

- *sa zhodli*, že budú podporovať spoluprácu s médiami a novými komunikačnými

službami s cieľom spoločne reagovať na vývoj v oblasti médií a poskytovaní služieb mediálneho typu, najmä v súvislosti s dodržiavaním slobody prejavu a informácií, práva na súkromie a ľudskej dôstojnosti,

- *prijali* rezolúciu „Smerom k novému pohľadu na médiá“ a súvisiaci Akčný plán, spolu so špecifickými rezolúciami o „Správe a riadení internetu a kritických internetových zdrojoch“ a o „Vývoji právnych predpisov v oblasti boja proti terorizmu v členských štátoch Rady Európy a ich vplyve na slobodu vyjadrovania a informácií“, ktoré boli pripojené k politickej deklarácii a *žiadali* Výbor ministrov Rady Európy, aby prijal opatrenia na zabezpečenie implementácie činností uvedených v týchto dokumentoch,
- *žiadali* Výbor ministrov Rady Európy, aby naďalej pokračoval v skúmaní spôsobov zlepšovania dodržiavania noriem slobody vyjadrovania a informácií a slobody médií v praxi. (1. Európska konferencia ministrov..., 2009)

Znenie prijatej rezolúcie „Smerom k novému pohľadu na médiá“ a Akčného plánu uvádzame v Prílohe A.

1.3 Vplyv médií

Médiá sú významným činiteľom v živote nás všetkých a to ako v živote jednotlivca, tak aj v živote celej spoločnosti. Spoločenská komunikácia, ktorú vytvárajú i médiá, je neustále sa rozvíjajúci a meniaci systém s dynamikou vývoja. Médiá sa významne podieľajú na stave spoločnosti i vnútornom cítení jednotlivca a sú významnou spoločenskou inštitúciou popretkávanou ďalšími inštitúciami. Nakoľko médiá vždy pôsobia ako súčasť celkového spoločenského kontextu, akékoľvek pokusy o oddelenie či izolovanie ich vplyvu na zvyšok sociálneho prostredia sú zbytočné a zavádzajúce.

Priame a nepriame účinky médií

Médiá môžu mať na spoločnosť účinky priame i nepriame. Jiráček – Köpplová (2003, s. 174) o nich píše: „Pozornosť verejnosti sa často sústreďuje na to, ako môžu médiá priamo ovplyvniť svojich užívateľov. Za normatívnymi snahami obmedziť prístup k niektorým mediálnym obsahom stojí predstava, že tieto obsahy (napríklad pornografia) môžu mať vplyv na jednotlivca (napríklad môžu ovplyvniť jeho mravný a citový vývoj). Úvahy o priamych účinkoch sú príznačné skôr pre ranejšie obdobie predstáv o vplyve médií, bývajú spájané s pôsobením ponúkaného mediálneho obsahu ako rozhodujúceho podnetu

a sú chápané skôr ako krátkodobé a hlavne pomerne jednotné, pokiaľ ide o dopad na prejavy jednotlivých členov publika a v zásade odpovedajúce komunikačným zámerom podávateľa, teda média. Súčasťou úvah o priamych účinkoch je i viera v možný úspech plánovaného, zámerného pôsobenia médií a obavy z ich možného zneužitia (napríklad s propagačnými úmyslami).

U priamych účinkoch však nejde len o sledovanie potenciálne záporných dopadov médií na publikum. Ten, kto uvažuje o priamych účinkoch médií, môže hľadať priamu súvislosť medzi predvolebnou kampaňou určitej strany a jej úspechom vo voľbách, či medzi komerčnou reklamou a úspechom konkrétneho tovaru.

Proti predstave priamych účinkov stojí súbor hypotéz vychádzajúcich zo základnej predstavy, že vplyv mediálnych obsahov môže byť najrôznejším spôsobom sprostredkovaný – napríklad názorovým vodcom či významným druhým, a že dopad médií sa môže prejaviť nepriamo, so značným časovým odstupom a v súčinnosti s ďalšími faktormi.“

1.4 Manipulácia s verejnou mienkou

Tomáš Bella (2001) uvádza, že podľa mnohých teoretikov je hlavnou úlohou médií vo vyspelých krajinách zachovanie súčasného status quo v spoločnosti. V tejto súvislosti Bella cituje Ivana Vágnera: „Akákoľvek informácia v správach je v prvom rade zaujímavosť, v druhom potenciálne využiteľná informácia a v treťom, najhlbšie, potvrdenie o stave sveta.“ Bella vychádza z toho, že každé médium vždy sleduje cieľ svojich majiteľov a tým je bez výnimky zisk. A nijaký majiteľ si predsa nepraje destabilizáciu systému, v ktorom finančne prosperuje. Práve preto sa nikdy v našich médiách neobjaví myšlienka, že demokracia možno nie je najlepší možný systém usporiadania spoločnosti, myslí si Bella. Ďalej píše, že k základnému cieľu – potvrdeniu ideálnosti aktuálneho spoločenského systému – sa pridávajú ešte ďalšie štyri úlohy:

- pripraviť spoločnosť na nadchádzajúce akcie elity,
- obraňovať a ospravedlňovať akcie elity,
- zdiskreditovať tých, ktorí kritizujú činnosť elity,
- v čase volieb pomôcť kandidátom elity k zvoleniu.

Na základe toho sa potom vynára otázka: manipulujú teda novinári verejnosť vedome? Odpoveď na túto otázku je podľa Bellu (2001) záporná: „Aj v (z nášho pohľadu) najextrémistickejších periodikách, ktoré sa v názore a pohľade na udalosti najviac odchyľujú od väčšinového či konvenčného pohľadu, sú totiž redaktori presvedčení o tom,

že ich pohľad je „objektívny“ a manipuláciou sú pohľady ostatné. Dalo by sa dokonca povedať, že sila presvedčenia o tom, že vlastný názor je „pravdivý“ (správny, objektívny), je spoľahlivým barometrom náchylnosti novinára k manipulácii.“

Podľa Bellu (2001) by bolo klamstvom, keby sme tvrdili, že mediálna realita vzniká ako úmyselná manipulácia. „Ide skôr o kozmetickú úpravu skutočnosti – vytváranie pseudoudalostí, výber tém, „o ktorých sa hovorí“, zdôraznenie negativizmu a elitárstvo (etnocentrizmus),“ uvádza a cituje pri tom Vágnera z knihy *Televízne správy – psychický nátlak?*, kde tiež Vágner definuje hlavné *dôvody, prečo v praxi dochádza k manipulácii*, nasledovne:

1. Je treba naplniť určité množstvo strán, minút vysielania. To vyžaduje mať neustále nejakú „tému dňa“, prichádzať stále s novými odhaleniami, domnienkami.
2. Je nutné kalkulovať s ekonomickými hľadiskami – informácie sa predávajú. Je nutné ich teda mať rovnako rýchlo ako konkurencia, aj keď nejdú dostatočne do hĺbky a nie sú dostatočne podrobné. Je nutné prinášať pestrý a zaujímavý obraz sveta, aby to čitateľa/diváka uspokojilo.
3. Je treba poskytovať skôr informácie, ktoré čitateľ očakáva, než tie, ktoré sú k dispozícii. V praxi teda pri výbere z agentúrneho servisu dostane prednosť správa o atentáte pred správou o novom spôsobe zavražďovania, aj keď prvá správa má len obmedzený časový dopad, zatiaľ čo druhá môže ovplyvniť budúce desaťročie. Vždy sa tiež dáva prednosť elitným štátom a elitným menám pred štátmi a jedincami neelitnými, neznámymi, t. j. „nemediálnymi“.
4. Všetky informácie musia byť navyše čo najstručnejšie, jasné a musia dovoliť včasné spracovanie. Informácie o katastrofách, násilí, terorizme a všeobecne negatívnych javoch sú obľúbené aj preto, že umožňujú jasné a stručné spracovanie.

1.5 Média a mediálna komunikácia mládeže

„Médiá a mediálna komunikácia sú veľmi významným zdrojom skúseností, zážitkov a poznatkov pre čoraz širší okruh príjemcov. Žijeme v mediálne saturovanej dobe, ktorá je doslova presiaknutá obrovským množstvom podnetov valiacich sa na človeka z jednotlivých druhov tlačených i elektronických médií. Vplyv médií na celú spoločnosť je evidentný – ich pôsobenie je dôležitým nástrojom socializácie jednotlivca od najútlejšieho veku, médiá vplývajú na formovanie našich postojov, názorov, úsudkov i hodnotenia reality,“ konštatuje v úvode svojej výskumnej správy o úrovni mediálnej gramotnosti

mladých ľudí na Slovensku pre organizáciu IUVENTA Norbert Vrabec (2007, s. 3).

Ako ďalej uvádza, odolať tomuto obrovskému tlaku, ktorý väčšina (hlavne mladých) ľudí vníma ako úplne prirodzenú a integrálnu súčasť svojich životov, je čím ďalej tým ťažšie.

Problémom mladých ľudí v súčasnej globálnej spoločnosti podľa Vrabca vôbec nie je nedostatok informácií. Tie majú možnosť získať mladí z rôznych zdrojov, v najrôznejšej kvalite a v širokom spektre formátov. Kľúčovou zručnosťou dneška je podľa neho: „skôr schopnosť vyhľadávať a identifikovať v médiách tie informácie, ktoré mladému človeku umožnia úspešne sa začleniť do spoločenského, študijného a neskôr pracovného života, efektívne komunikovať s rovesníkmi i dospelými členmi komunity, rozlišovať príležitosti pre osobný rozvoj, byť empatický, rešpektovať kultúrnu rôznorodosť, ľudské práva a pod.“ Vrabec (2007) tiež upozorňuje, že mediálne kompetencie si mladí ľudia určite neosvoja v prípade, ak zostanú len v pozícii pasívnych konzumentov médií, ak mediálnu produkciu a s ňou spojené sofistikované marketingové stratégie budú len automaticky prijímať, ak sa budú nekriticky identifikovať s hodnotami a obrazom sveta, ktoré sú v produkcii masových médií obsiahnuté.

Dospievajúci mladý človek, ktorý hľadá vlastnú identitu, vníma médiá ako prirodzenú súčasť svojho života. Zväčša ale nemá záujem, aby bol od ich vplyvu chránený, prípadne aby mu bolo autoritatívne určované, čo z mediálnej produkcie je preňho vhodné a čo mu naopak škodí. Takýto „cenzúrsky“ prístup sa doteraz nikde vo svete podľa Vrabca (2007) nestretol s úspechom.

Ako vyplýva z výsledkov spomínaného výskumu mediálnej gramotnosti mladých ľudí na Slovensku, časť mládeže disponuje istou mierou rezistencie voči manipulatívnym tendenciám v spravodajstve, zábavných i reklamných mediálnych obsahoch. Vrabec (2007), autor výskumu, sa však domnieva, že ide skôr o akúsi intuitívnu spôsobilosť, ako o ucelený a funkčný systém životných zručností umožňujúcich kritické hodnotenie mediálneho obsahu. Navyše, táto intuitívna schopnosť čeliť persuzívnym tendenciám je podľa jeho záverov vo väčšine prípadov uplatniteľná iba v rámci otvorených a veľmi zreteľných foriem manipulácie s publikom. „Omnoho problematickejší a ťažšie identifikovateľný je preto stret mladých ľudí so skrytými a čoraz lepšie maskovanými pokusmi ovplyvňovať ich hodnotový systém, podporovať konzumné modely správania, propagovať veku neprimerané a spoločensky neakceptovateľné prvky mediálneho obsahu a podobne,“ konštatuje Vrabec (2007, s. 38).

1.6 Mediálna politika v kontexte Európskej únie

Dňa 11. apríla 2001 sa do programu 151. schôdze Vlády SR dostal aj materiál s názvom *Návrh Deklarácie Národnej rady Slovenskej republiky o ochrane a zabezpečení rozvoja mediálneho prostredia*, ktorý vypracovalo a na rokovanie predložilo Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky.

V Predkladacej správe k tomuto návrhu sa konštatuje, že *mediálna politika štátu* je nepretržitý proces vytvárania a uplatňovania súboru zámerov a opatrení s cieľom zabezpečiť slobodu názoru a informácií, trvalo udržateľný rozvoj mediálneho prostredia, vyváženosť a rôznorodosť obsahu médií a vytvárať podmienky na uplatňovanie nových technológií. Výrazom mediálnej politiky štátu a jeho vzťahu k mediálnemu prostrediu sú všeobecné zásady, sformulované v návrhu deklarácie, ako aj jednotlivé právne predpisy upravujúce postavenie, pôsobenie, práva a povinnosti vlastníkov či správcov médií a tvorcov ich obsahu. Slovenská republika doposiaľ formovala svoj vzťah k mediálnemu prostrediu jednak čiastkovými úpravami a jednak prihlásením sa k európskym konvenciám a smerniciam o ochrane ľudských práv a o rozvoji mediálneho prostredia. Návrh deklarácie bol preto predložený v súlade s potrebou zdefinovať „absentujúcu“ štátnu mediálnu politiku, t. j. stanoviť základný a stabilný rámec dlhodobého rozvoja mediálneho prostredia SR v nadväznosti na jeho potreby, aj v súlade so smerovaním jeho právneho a technického zázemia v medzinárodných súvislostiach (Návrh Deklarácie..., 2001).

V stabilizovanej spoločnosti sú médiá neoddeliteľnou zložkou sociálneho systému a zásadne ovplyvňujú fungovanie všetkých jeho rozhodujúcich súčastí. I preto je pre rozvoj spoločnosti veľmi dôležitým faktorom stabilita mediálneho systému a jeho rozhodujúcich inštitúcií. Médiá majú nepriamo vplyv na formovanie alebo deformovanie spoločnosti ako celku. „Ak kultúra je okrem iného aj pamäť spoločnosti, tak médiá sú jej zmyslami, ktoré zabezpečujú aktívny spoločenský život,“ píše sa v Dôvodovej správe k návrhu Deklarácie NR SR o ochrane a zabezpečení rozvoja mediálneho prostredia (Návrh Deklarácie..., 2001). Dôvodová správa ďalej konštatuje, že v medzinárodnom a najmä v európskom kontexte sa neustále diskutuje o budúcnosti mediálnych a informačných systémov a o ich postavení v spoločnosti, pričom niet pochyb o tom, že skutočne demokratické usporiadanie spoločnosti nemôže existovať bez slobody vyjadrovania a bez slobodných médií. To na druhej strane ale neznamená, že by v mediálnom prostredí nemali existovať nijaké limity a regulačné mechanizmy, ktoré by zabraňovali koncentrácii a monopolizácii mediálneho trhu. „Európsky mediálny priestor vyžaduje pozornosť politikov a rozhodovacích zložiek.

Táto pozornosť však musí nájsť také formy a prejavy, ktoré pri rešpektovaní nezávislého postavenia médií zabezpečia vzájomné spolupôsobenie mediálnych a politických systémov. Na to, aby toto spoločné pôsobenie bolo vo svojich jednotlivých prejavoch a formách stabilné a transparentné, je potrebné aj na medzinárodnej úrovni koordinovať zásady, princípy a prejavy mediálnej politiky jednotlivých krajín,“ uvádza sa v návrhu.

Návrh Deklarácie NR SR o ochrane a zabezpečení rozvoja mediálneho prostredia bol v roku 2001 na rokovanie Vlády SR predložený so zámerom, aby Slovenská republika nielen deklarovala vôľu, ale aj sformulovala a následne prakticky uskutočňovala princípy a pravidlá korektného a transparentného vzťahu medzi médiami a politickým prostredím. Navrhovaná mediálna politika štátu sa mala stať prostriedkom na trvalé dosahovanie stability a transparentnosti mediálneho aj politického prostredia a ich vzájomných vzťahov. Sledujúc uvedený cieľ, navrhovaná deklarácia vymedzovala základné pojmy ako „mediálne prostredie“, „médiá“, „vlastník/správca média“ a „mediálna politika“ (článok 1). Ďalej určovala základné princípy ochrany a rozvoja slovenského mediálneho prostredia (článok 2), ako aj vymedzovala úlohy štátu, štátnych orgánov a inštitúcií pri zabezpečovaní ochrany a rozvoja mediálneho prostredia (článok 3 a 4). V deklarácii boli zakotvené aj základné priority ochrany a rozvoja mediálneho prostredia, a to nasledovne:

1. *vo vzťahu k vytváraniu a šíreniu obsahu:* rôznorodosť a vyváženosť informácií poskytovaných médiami, pozitívne formovanie verejnej mienky, podpora tvorby a výroby slovenských audiovizuálnych diel a podpora šírenia európskych audiovizuálnych diel.
2. *v technickej oblasti:* podpora uplatňovania nových komunikačných technológií pri sústreďovaní a šírení informácií, príprava a zavedenie digitálneho terestriálneho vysielania, rozvoj komunikačných sietí a nových polygrafických technológií.
3. *v ekonomickej a investičnej oblasti:* vytvorenie systému stabilného financovania verejnoprávnych médií, rovnosť príležitostí pri distribúcii elektronických aj tlačených médií, zosúladenie daňových predpisov s odôvodnenými potrebami a investíciami mediálneho prostredia a uplatňovanie vyváženého prístupu k udeľovaniu licencií na rozhlasové vysielanie a na televízne vysielanie s prihliadnutím na reklamný trh a na potenciálne finančné zdroje vlastníkov alebo správcov jednotlivých médií.
4. *v sociálnej a profesijnej oblasti:* nezávislé postavenie novinárov a programových pracovníkov alebo spolupracovníkov médií pri vytváraní obsahu mediálnych informácií a to predovšetkým vo vzťahu k vlastníkom alebo správcom médií

s dôrazom na zabezpečenie slobody názoru pri vytváraní a šírení informácií, podpora profesionálnej prípravy a odborného vzdelávania novinárov a programových pracovníkov alebo spolupracovníkov médií a uplatňovanie školskej aj mimoškolskej mediálnej výchovy. (Návrh Deklarácie..., 2001, čl. 5)

Celé znenie návrhu deklarácie uvádzame na konci práce v Prílohe B.

Vláda SR návrh deklarácie prerokovala, s pripomienkami ho schválila, prijala k nemu uznesenie č. 311/2001 a poverila predsedu vlády predložiť návrh deklarácie na rokovanie Národnej rady SR.

Návrh Deklarácie NR SR o ochrane a zabezpečení rozvoja mediálneho prostredia následne 24. apríla 2001 prideliť predseda Národnej rady SR rozhodnutím č. 1106 na rokovanie Výboru NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie, Výboru NR SR pre ľudské práva a národnosti a Výboru NR SR pre kultúru a médiá, ktorý bol zároveň v tejto veci gestorským výborom. Výsledky ich prerokovania boli nasledovné: kým prvé dva výbory zhodne odporúčali návrh deklarácie schváliť, gestorský Výbor NR SR pre kultúru a médiá odporúčal Národnej rade SR rokovanie o tomto návrhu odložiť. V tomto duchu – odložiť rokovanie (na neurčito!) – napokon znelo aj konečné uznesenie č. 263 z 22. mája 2001. Bohužiaľ, nemáme doposiaľ informácie, že by sa tento návrh deklarácie opäť dostal na prerokovanie do rúk našich zákonodarcov. Štátna mediálna politika nám stále chýba.

V tejto súvislosti by sme chceli preto upozorniť na slová Gouliamosa (1998, s. 7): „Súčasná prax vysoko rozvinutej masovej konzumácie, šírenej globálnymi médiami, si od krajín strednej a východnej Európy vyžaduje uplatnenie špecifickej stratégie. Ak sa tieto krajiny chcú dostať na informačnú úroveň vyspelých európskych štátov, musia sa usilovať o proaktívnu politiku. *Proaktívna politika* znamená zodpovedný manažment médií, slobodu prejavu a informácií, ochranu ľudských práv, uplatňovanie demokratických hodnôt, rozmanitosť a pluralitu médií.“

Tieto aspekty mediálnej politiky je potrebné uplatňovať aj na Slovensku a čím skôr ich komplexne zakotviť aj v mediálnej politike nášho štátu.

Transparency International – boj proti korupcii

Poslanci miestnych a mestských zastupiteľstiev, sudcovia, riaditelia štátnych podnikov, a mohli by sme menovať ešte mnoho iných, sú tí, ktorí by mali rozhodovať vo verejnom záujme. Myslíme si, na základe vlastných poznatkov a medializovaných káuz, že na Slovensku aj tieto vysoko postavené skupiny sú náchylné ku korupcii na základe

rozhodovania a obhajovania svojej moci na základe rozhodnutí vlastného súkromného záujmu. Rozhodujú tak, i keď ich platíme z našich daní.

Teší nás preto, že v septembri 1998 začala pracovať *Transparency International Slovensko*, známa aj pod skratku TIS. V októbri 2002 sa TIS právne osamostatnila vytvorením občianskeho združenia, ktoré je registrované na Ministerstve vnútra SR. TIS patrí do celosvetového hnutia, ktorého cieľom je boj proti korupcii. Spolupracuje s ostatnými medzinárodnými pobočkami a zabraňuje posilňovaniu korupcie. Presadzuje prijatie zákonov, ktoré by jasne stanovili okruh povinných osôb, to, čo robiť nemôžu (zákaz zneužívať informácie, vykonávať inú platenú funkciu alebo podnikateľskú činnosť, atď.) a na druhej strane to, čo robiť musia (zverejniť majetkové priznanie, deklarovat' konflikt záujmov, atď.), zabezpečenie rýchlejšej, jednoduchejšej a efektívnej procedúry a sankcií pri zistení porušenia pravidiel. Každý deň sa z tlače dozvedáme o ďalších a ďalších kauzách zneužívania verejnej moci na súkromný prospech. Preto je potrebné uvedené zákony prijať čo najskôr a riešiť aj ich skorú účinnosť (Transparency, 2010).

Na druhej strane, reprezentanti verejnej moci by mali robiť iba to, čo im my občania dovoľíme. Preto aj my máme právo vyjadriť sa k tomu, ako naplňajú svoje poslanie – či a ako slúžiť verejným veciam, ktoré sa týkajú nás všetkých.

Keďže pracujeme vo verejnom sektore, takmer denne sa stretávame s uplatňovaním korupcie. I preto nás veľmi teší poznanie, že existuje takáto spoločnosť, ktorá eliminuje vzrastanie korupcie.

2 REGIONÁLNA MEDIÁLNA POLITIKA

2.1 Média a politika

Vzťahu médií a politiky sa venuje aj Juraj Buzalka (2000). Podľa neho je ich vzťah na pohľad zrejмый. Média i politika existujú súčasne vedľa seba, vzájomne sa dopĺňajú a ovplyvňujú. Nadvláda politiky nad médiami je podľa Buzalku typická pre všetky totalitné a autokratické režimy. Relatívne vyvážený je tento vzťah vďaka určitým inštitucionálnym a kultúrnym zábezpekám len v liberálnych demokratických spoločnostiach, kde však na druhej strane sú stále živé otázky, či nie je politika v závese médií alebo naopak, či štát nezasahuje do slobody médií.

Rozmach pôsobenia médií bol podľa Buzalku (2000, s. 1) produktom spoločenských zmien a následne médiá spoluvytvárali a menili tvár sveta: „Primárnym zmyslom ich fungovania bolo od prvopočiatku najmä odovzdávať informácie. Postupom času, zmenami v spoločnosti a technologickým pokrokom, sa modifikoval len spôsob ich odovzdávania a pridali sa ďalšie obsahy (zábava, reklama...). Tlačeným slovom sa po prvýkrát podarilo ovplyvniť široké vrstvy obyvateľstva a postupne sa z nich stávali občania. Nástup rozhlasu spôsobil zrýchlenie prenosu informácie z miesta udalosti priamo k poslucháčovi v konkrétnom čase – rozhlas sa stal takmer všadeprítomným. Obraz (film) a neskôr televízia najvýraznejšie zmenili návyky prijímateľov. Televízia sa stala najvplyvnejším médiom a je ním doteraz. Posledné desaťročie prinieslo ďalšie zmeny. Nové médiá – satelitné prijímače, elektronickú poštu a internet.“

Nespochybniteľný je podľa Buzalku aj spätný vplyv médií na spoločnosť a politiku. Ako upozorňuje, tento vplyv však nemá len pozitívne dopady. Média však zároveň aj obraňuje (2001, s. 1): „Na obranu masmédií ako celku však treba povedať, že najmä oni môžu efektívne pôsobiť na obyvateľstvo za účelom informovať, vysvetľovať, presvedčať a vzdelávať.“ Spolupráca oficiálnych miest s médiami napríklad v prípade mobilizácie obyvateľstva je preto podľa neho nevyhnutná.

2.2 Lokálne a regionálne médiá

„Vnútorne sociálne štruktúry typické pre ekonomiku a kultúru každej krajiny sú vystavené tlaku čoraz intenzívnejšej komunikácie občanov týchto krajín so svetom, v ktorom ľudské

práva vo všeobecnosti a občianske práva v rámci informačnej spoločnosti zvlášť sa stanú vážnou politickou výzvou. Čoraz väčšiu pozornosť v posledných rokoch vzbudzujú procesy mediálnej globalizácie a regionalizácie,“ upozorňuje Gouliamos (1998, s. 9 – 10). Vzhľadom na zvolenú tému našej diplomovej práce sa budeme v tejto kapitole preto bližšie venovať jednému z dvoch spomínaných trendov a to *mediálnej regionalizácii*, respektíve *regionálnej mediálnej politike*.

Klasickým regionálnym, resp. lokálnym médiom podľa Samuela Brečku (1998, s. 132) je *tlač*: „Pri svojom zrode bola lokálnou alebo regionálnou z donútenia, pretože dopravné a distribučné možnosti neumožňovali jej rozširovanie na väčších územiach. A aj keď sa vplyvom ekonomických, technických a politických faktorov pôsobnosť tlače rozširovala a tlač sa stala typickým národným médiom, v mnohých krajinách si zachovala svoj prevažne regionálny a lokálny charakter, ktorý pretrváva doteraz. Navyše sa ukazuje, že v súčasnosti, keď najmä vplyvom televízie tlač neustále stráca svoje bývalé pozície takmer vo všetkých vyspelých krajinách sveta, regionálna a lokálna tlač najviac odoláva konkurenčným tlakom novších médií.“

I keď má regionálna a lokálna tlač v jednotlivých krajinách rôzny charakter a územné vymedzenie, jej životaschopnosť a príťažlivosť pre čitateľa vyplýva z jej blízkosti k nemu a schopnosti pestovať jeho regionálnu či lokálnu identitu, ale najmä využívať známu psychologickú zákonitosť: *Čím je udalosť bližšia pre adresáta, tým zaujímavejšie sú pre neho správy o tejto udalosti*. Regionálna a lokálna tlač vždy preto zohrávala mimoriadne dôležitú úlohu v národných mediálnych systémoch a vo viacerých z nich má dodnes dôležitejšie postavenie ako ústredná tlač (Brečka, 1998).

Naproti tomu, relatívne novodobým javom (s výnimkou USA) a výsledkom procesu, ktorý sa začal pred viac ako 20-timi rokmi v Európe, sú regionálne a lokálne *elektronické médiá*. Rozhlasové (neskôr aj televízne) vysielanie v Európe koncom 70-tych a začiatkom 80-tych rokov podľa Brečku (1998) poznamenali dva očividne protirečivé javy. Na jednej strane plánovaný rozvoj celoeurópskeho cezhraničného vysielania s uplatnením nákladných technológií, na druhej strane explozívny až živelný, ale i kontrolovaný rozvoj lokálneho a regionálneho rozhlasového vysielania pomocou lacnej technológie so snahou o „alternatívny“ prístup k programu. Vysielanie, ktoré bolo pôvodne národnou záležitosťou, takto dostalo medzinárodný aj regionálny (lokálny) rozmer. „Tieto dva smery vývoja znamenali definitívny koniec poriadku, ktorý vo vysielaní vládol od konca 2. svetovej vojny vo väčšine západoeurópskych krajín – národného, centralizovaného, verejného alebo štátneho monopolu, respektíve verejno-komerčného duopolu,“ konštatuje Brečka (1998, s. 133).

Regionálne a lokálne médiá si zaslúžia našu pozornosť najmä z dvoch hľadísk:

1. V zmysle ekológie mediálnych systémov ide o špecifickú rolu, ktorú zohrali tieto (elektronické) médiá vo vývoji celých národných mediálnych systémov.
2. V zmysle regionálnej politiky ide o špecifický vplyv nových médií (resp. starých médií v novom postavení, použití) na kultúrny a ekonomický rozvoj regiónov.

Ak uznáme, že komunikačný systém nie je statický, ale že sa vyvíja, potom regionálne a lokálne médiá patria k dynamickým prvkom týchto zmien. Vzhľadom na svoju prístupnosť sú faktorom, ktorý prispieva k vytváraniu nových komunikačných očakávaní a potrieb publika (Brečka, 1998).

Rozvoj regionálnych a lokálnych elektronických médií (v počiatkoch najmä rozhlasu) mal podľa Brečku (1998) tiež veľký vplyv na mediálnu legislatívu. Sprvoti bolo treba reagovať legislatívnymi opatreniami na vplyv pirátskych rozhlasových staníc, neskôr – vplyvom rozvoja lokálneho rozhlasového vysielania – reorganizovať aj celé komunikačné systémy. Vplyv týchto médií bolo badať aj na iné médiá – tlač, národné rozhlasové vysielanie, televíziu, nové informačné technológie. Výrazným posunom pôsobenia na regionálnu a lokálnu úroveň sa situácia podstatne zmenila. Rozhlas, lokálny nielen svojím dosahom, ale aj ideológiou, sa v niektorých prípadoch stal jedným z hlavných „budovateľov regiónu“. A to jednak v tradičnom kultúrnom zmysle (regionálne povedomie, kultúrna identita, lingvistická kryštalizácia – uchovávanie nárečí), ale aj v ekonomickom zmysle (rozvoj trhu práce, pestovanie zmyslu pre nové technológie, dynamizácia lokálneho trhu – inzercia, reklama).

Segmentácia masového publika

Technologický rozvoj a socioekonomické faktory patria medzi základné príčiny, ktoré viedli postupne k tzv. *mediálnej špecializácii*, ktorej podstatou je napríklad mať homogénnejšie publikum. V súvislosti s mediálnou špecializáciou sa vytvorili špecializované mediálne formáty zamerané na uspokojovanie potrieb a záujmov určitého špecializovaného publika (Gouliamos, 1998).

Za takéto „špecializované publikum“ môžeme považovať aj nejaký konkrétny región či lokalitu. Na základe takto ohraničeného publika sa dá potom hovoriť o určitej *segmentácii (fragmentácii) masového publika*, ktorú podľa Brečku (1998) možno pozorovať od 60-tych rokov 20. storočia. Prejavom tohto významného trendu aktuálneho mediálneho vývoja, t. j. výrazného posunu od masového publika k individuálnym a (záujmovo) špecializovaným

skupinám publika, sú v konečnom dôsledku regionálne a lokálne médiá.

Segmentáciu masového publika delíme na viacero úrovní (Brečka, 2008):

- *Geografická segmentácia* – je najjasnejšou úrovňou segmentácie. Regionálne a lokálne médiá sú definované podľa územia, na ktorom pôsobia, čiže na ktorom sa distribuujú výtlačky novín, šíri sa signál rozhlasového alebo televízneho vysielania. Veľkosť tohto územia je rôzna: dištrikt, krajina, región, mesto a pod. Táto fragmentácia môže byť: a) prirodzená – rešpektuje hranice spoločensko-kultúrnej komunity, b) umelá – definovaná podľa čisto technických, administratívnych alebo komerčných kritérií.
- *Segmentácia, ktorá sa tiahne popri kultúrnych alebo sektorových líniách* – je druhou úrovňou segmentácie publika. Lokálne médium možno v tomto prípade definovať ako záujmovú komunitu, ktorá sa môže nachádzať v oblasti veľmi rozdielnych kultúrnych alebo lingvistických tradícií. V iných prípadoch môže lokálne médium reprezentovať lingvistické, etnické, spoločenské alebo iné menšiny vo väčších geografických oblastiach. „Lokálnym“ je v tomto prípade skôr typ komunikácie ako územie zabezpečené signálom.
- *Segmentácia ako výsledok čisto komerčného prispôsobenia sa média vývoju na trhu* – médium sa prispôsobuje vývoju na trhu v záujme rešpektovať pravidlá ponuky a dopytu a čerpať zo všetkých možných zdrojov reklamných príjmov na všetkých úrovniach. Tomuto cieľu slúži aj vytváranie sietí lokálnych rozhlasových alebo televíznych staníc, prostredníctvom ktorých môžu lokálne siete využívať napríklad popri lokálnej (regionálnej) i celoštátnu reklamu.
- *Segmentácia ako výsledok „nariadenia zhora“* – je výsledkom plánovaných decentralizačných opatrení vlád alebo vysielacích inštitúcií. Možno to urobiť znížením úrovne činnosti v súlade s administratívnym členením (napr. regionálne stanice v každej spolkovej krajine či provincii). Tieto opatrenia však môžu byť iba jedným z komponentov decentralizačných opatrení v záujme rozvoja regiónov.

Brečka (1998, s. 134) upozorňuje: „Zvyčajne je však úspešnejšia taká segmentácia, ktorá je výsledkom prirodzeného procesu.“ Ten môže byť regulovaný a monitorovaný alebo úplne spontánny a ničím nehatený. Extrémna segmentácia môže byť aj sebazničujúca.

Úspešná segmentácia umožňuje regionálnym a lokálnym médiám nájsť si vhodné miesto v celkovom mediálnom systéme krajiny tým, že si nájdu „voľnú“ vrstvu publika, ktorej potreby neuspokojujú ústredné médiá, alebo si zvolia taký špecifický obsah, ktorý je v súlade so špecifickými regionálnymi či lokálnymi potrebami a očakávaniami publika.

Pokusy o typológiu médií

V súčasnosti pôsobí vo svete nespočetné množstvo regionálnych a lokálnych rozhlasových a televíznych staníc. Ich regionálna pôsobnosť, špecializácia na istý okruh poslucháčov alebo divákov, spôsob financovania alebo iné charakteristiky sú veľmi rozdielne. V snahe o istú typológiu francúzski autori napríklad uvádzajú týchto päť typov televíznych (TV) služieb v regióne (Brečka, 1998):

1. regionálne TV spoločnosti s celoštátnym vysielaním,
2. regionálne TV stanice s celoštátnym vysielaním,
3. regionálne TV stanice so sub-regionálnym vysielaním,
4. celoštátne TV stanice s regionálnymi alebo lokálnymi vstupmi,
5. inter-regionálne TV stanice s regionálnymi vstupmi.

V tejto súvislosti Brečka (1998, s. 135) na základe zahraničných skúseností poukazuje na tieto mimoriadne dôležité skutočnosti:

- „Regionálne a lokálne médiá sa rozvíjajú veľmi diferencovane a predstavujú širokú škálu prostriedkov šírenia lokálnych a regionálnych informácií, ale aj reklamy. Ich rozvoj a štruktúra sú podmienené historickými, ekonomickými, kultúrnymi a politickými podmienkami krajín, v ktorých pôsobia. *Jednotný model, či všeobecne použiteľná typológia týchto médií neexistuje.*
- Regionálne a lokálne médiá sú dôležitými a dynamickými prvkami národných mediálnych systémov, ktoré podstatnou mierou prispievajú k ich zmenám. Tieto médiá sú zároveň významným nástrojom demokratizácie spoločnosti, pretože zásadným spôsobom uľahčujú účasť občanov na správe vecí verejných v daných regiónoch. Navyše fungujú ako dôležitý kultúrny faktor, ktorý zabezpečuje uchovávanie kultúrnych tradícií a regionálnej (lokálnej) identity. Súčasný vývoj mediálnej komunikácie poznamenávajú dva protichodné a protirečivé procesy:
Na jednej strane sa v dôsledku globalizácie ekonomiky, fungovania medzinárodných a globálnych trhov, ale aj vplyvom nových komunikačných a distribučných technológií *komunikácia globalizuje*. Tento proces prináša koncentráciu mediálnych podnikov, vytváranie nadnárodných konglomerátov a monopolov, ktoré ovládajú distribúciu komunikovaných obsahov. To zároveň spôsobuje globalizáciu kultúry s vážnym nebezpečenstvom pre menšie národné a menšinové kultúry.
Na druhej strane je tu *obrovský rozmach regionálnych a lokálnych médií rôznorodého charakteru a zamerania*, ktoré uspokojujú širokú škálu skupinových a

individuálnych záujmov, diverzifikujú mediálnu scénu i publikum, poskytujú priestor na pluralitné vyjadrovanie názorov a slúžia tak ako demokratický nástroj účasti občanov na správe vecí verejných, integračný faktor regionálnych a lokálnych komunít, ale aj ako významný činiteľ rozvoja menšinových kultúr.“

Dnes ešte nevieme presne povedať, ktorý zo spomínaných smerov vývoja mediálnej komunikácie nakoniec preváži. Ako sme už spomínali, vývoj mediálnej komunikácie je veľmi dynamický a rôznorodý a mnohokrát so sebou prináša nádeje, ale aj riziká.

2.3 Spoločenské, legislatívne, technické predpoklady vzniku lokálneho vysielania v SR

Po roku 1989 sa výrazne zmenila politická a spoločenská situácia, ktorá priniesla zmenu legislatívy a nastolila legislatívu novú a s ňou spojenú novo vznikajúcu oblasť masovo-komunikačnej komunikácie. Samotné vysielanie lokálnych televízií umožnili tri významné skutočnosti – technické predpoklady (Fabian, 2004):

1. *Rozvoj a zavedenie káblových sietí vo väčších aglomeráciách*, kde prevádzkovateľ týchto sietí bol zákonom zaviazaný poskytnúť mestu, či obci jeden, tzv. *infokanáľ* bezplatne, práve na šírenie lokálneho vysielania.
2. *Nezvyčajne rýchle rozšírenie pomerne kvalitnej a dostupnej počítačovej techniky* – v mnohých obciach a menších mestách je dodnes vysielanie realizované tzv. *videotextom*, kde počítačový obraz prostredníctvom *VGA karty* je prevedený na videosignál a takto šírený v sieti. V spolupráci s programom, ktorý zoradené informácie v počítači cykluje, vznikol tak nový typ masmediálnej komunikácie. I keď nie je videotext vnímaný ako plnohodnotné TV vysielanie, spĺňa všetky atribúty rýchlej, pohotovej a aktualizovateľnej podoby šírenia informácií na lokálnej úrovni.
3. *Finančná dostupnosť čoraz profesionálnejšej snímacej a záznamovej techniky* – taktiež urýchlila proces vzniku lokálnych televízií. Videorekordéry a videokamery amatérskych formátov zaznamenali taký komerčný úspech, že umožnili výrobcovi vývoj a výrobu zariadení, ktoré sa už dali chápať ako poloprofesionálne (napríklad zavedenie formátu SVHS) a neskôr digitalizácia umožnila nevídané možnosti uplatnenia v profesionálnej oblasti. Pre porovnanie cena malej digitálnej kamery predstavuje ¼ ceny prvých amatérskych VHS kamier.

Lokálne televízne stanice sú dnes, v roku 2010, vo vysokom vyspelom technickom stave. Graňáková (2010) však konštatuje, že dnešné možnosti slovenských lokálnych televízií nie sú také bohaté ako napríklad v Českej republike. Hoci obe krajiny boli pôvodne na

rovnakej štartovacej čiare, český regionálny televízny (aj rozhlasový) trh sa rozvíjal podstatne dynamickejšie. Napriek tomu sa ale viacerí predstavitelia českých lokálnych televízií prikláňajú k názoru, že v SR sa lokálnym vysielateľom funguje lepšie, pretože na trhu je menšia konkurencia a tešia sa i veľkej priazni regionálnych samospráv. V súvislosti s tým si však treba uvedomiť, že veľká časť vysielateľov prežíva práve len vďaka štedrosti obecných a mestských samospráv, ktoré dotujú ich prevádzku. Tým sa ale do istej miery stráca nezávislosť a nestrannosť televízií, ktoré sú potom často názorovo vyhranené v prospech vedenia mesta či obce. „Zo seriózneho informačného média sa často stáva hlasná trúba starostu alebo primátora, ktorý sa chce vidieť v tom najlepšom svetle,“ píše Graňáková (2010).

2.4 Podiel lokálnych televízií pri utváraní verejnej mienky

Je potrebné si uvedomiť, že lokálna (regionálna) televízia významne ovplyvňuje rozvoj a identitu daného regiónu, najmä vtedy, ak jej programové zameranie vystihuje podstatné aspekty diania v tejto lokalite. Graňáková (2010) v tejto súvislosti píše: „Nielen na Slovensku, ale i v Európe má lokálna TV vzrastajúcu (rastúcu) tendenciu, s dôrazom na zábavnú a komunikačnú funkciu. Samotné vysielanie týchto televízií pôsobí ako významný prostriedok, ktorý umožňuje občanom podieľať sa na rozhodovaní o miestnych záležitostiach. Popri možnosti telefonicky zasahovať do relácií v mnohých prípadoch môžu občania i priamo vstupovať do programu a prezentovať takýmto verejným spôsobom svoje názory. Pre samotných tvorcov jednotlivých relácií sa vytvára tak možnosť spätnej väzby a vzájomnej interakcie. Vďaka týmto aspektom vznikajú mnohé relácie, ktoré sa nakrúcajú práve na tejto báze, na podnety občanov. Formou spätnej väzby sú aj pravidelné prieskumy názorov občanov na miestne vysielanie. Lokálne televízne vysielanie prispieva k lepšej vzájomnej informovanosti občanov a orgánov miestnej samosprávy. K tomu prispieva väčšia účasť samotných občanov na správe verejných vecí, čo v konečnom dôsledku podmieňuje väčší rozvoj demokracie na miestnej úrovni. Nielen to. Samotné vysielanie akejkol'vek lokálnej TV prispieva k rozvoju miestnej kultúry a pozdvihuje tak celý spoločenský život.“

Na lokálnej úrovni sú tiež jasne vnímateľné základné princípy vzájomnej pomoci, tolerancie, humanity a odmietania akejkol'vek podoby násilia, teda princípy, ktoré sú v menších spoločenstvách historicky zakotvené. Lokálne médiá majú vysokú kredibilitu, pretože disponujú pozitívnou motiváciou a účinnými modelovými riešeniami. Tento status

je mimoriadne dôležité udržať. Nestačí informáciu iba sprostredkovať, je potrebné i udržať, prípadne vytvárať verejnú mienku (Fabian, 2004).

Lokálne médiá však ani zďaleka neplnia funkciu jediného mienkotvorného faktora v lokalite. Okrem nich sú mienkotvornými faktormi i osobnosti verejného života, funkcionári, cirkevní hodnostári, atď. Fabian (2004, s. 32) v tejto súvislosti uvádza: „Natíska sa riešenie, ktoré ostatne nachádza široké uplatnenie v praxi, že lokálne médiá sa zároveň stávajú tribúnou a šíriteľom celej sumy týchto mienkotvorných elementov. Nemožno však takto vnímanú funkciu masmédií chápať ako afinitu pasívne prevziať funkciu takzvanej hlásnej trúby. Každé lokálne médium má ambície vybudovať svoj tvorivý tím, ktorý sám osebe musí spĺňať rad etických noriem a rešpektovať vyššie normy, ktoré vychádzajú zo zákona o televíznom vysielaní. Medzi ne patria predovšetkým obmedzenia týkajúce sa šírenia poplašnej správy, zákaz šírenia a propagácie násilia, propagácie rasizmu a xenofóbie, zákaz šírenia ideí fašizmu, prípadne propagácie alkoholu, tabakových výrobkov a drog, zákaz šírenia pornografie a rad ďalších obmedzení.“

Výstupný materiál vo forme odvysielaného príspevku (v prípade TV) musí obsahovať vysokú mieru vierohodnosti, musí byť aktuálny a vychádzať z miestneho, ale aj ľudského záujmu. Výsledný podnet, teda správa, môže ovplyvniť, či udržať verejnú mienku.

2.5 Lokálne televízie ako jeden z pilierov budovania multikultúrnej spoločnosti

Región Spiša býva často prirovnávaný k modelu fungovania budúcej spojenej Európy, nakoľko tu v priebehu histórie dochádzalo k stretu a dlhodobému spolunažívaniu príslušníkov rôznych národov, národností a etnických skupín. Tento región možno preto nazvať multikultúrnym, avšak s jediným vymedzením, že súčasný stav sa nedá vnímať staticky, ale ako dynamický proces, kde isté znaky multikultúrnosti sú naplnené, iné len čiastočne a vo vzťahu k niektorým minoritám sú nedostatočné alebo absentujú (Fabian, 2004).

„Ak *multikultúrnosť* vnímame ako sieť prepojení na všetkých úrovniach, zákonite sa dostávame do roviny komunikácie. Poznávanie, ujasňovanie a odovzdávanie si postojov, hodnotových kritérií, duchovných hodnôt a významov sa uskutočňuje rôznymi komunikačnými kanálmi a bezpochyby medzi ne patria aj lokálne masmédiá,“ píše Fabian (2004, s. 34).

Pozastavme sa nad problémom predovšetkým veľkých komerčných médií. Týmto problémom je v súčasnosti predovšetkým široká prezentácia bulváru, kde divák pozorne sleduje rôzne kauzy, škandály, satirizovanie celebrit. Vznikajú tak negatívne emócie. Na

opačnej strane mince je väčšia časť (menších) lokálnych médií, ktoré si zakladajú na etike, venujú sa každodenným starostiam i radostiam bežného občana. A práve tu vzniká aj väčší priestor pre zblížovanie rôznych kultúr. Sme preto presvedčení, že lokálne médiá sú dôležité pri utváraní multikultúrnej spoločnosti.

2.6 Sociálna politika a médiá

Sociálnu politiku definuje Strieženec (2001) nasledovne:

- „formuje usporiadanie v konkrétnej spoločnosti, stanovuje rozsah sociálnej ochrany, sociálne zámery, prevenciu dezintegračných procesov, dotvára komplexné životné podmienky, zdravotné, vzdelávacie, pracovné, sociálno-ochranné a pracovno-právne vzťahy, vrátane starostlivosti o životné prostredie a pracovné prostredie.
- je to cieľavedomá činnosť štátu, organizácií, inštitúcií, subjektov, ktorá zabraňuje vzniku príčin sociálnej nerovnováhy, vytvára priestor podieľania sa na vyváženom vývoji jednotlivcov, skupín, komunít a spoločensťva. Podstatnou stránkou života občanov sú ich komplexné sociálne podmienky (životné, vrátane pracovných, reprodukčných, ekologických a pod.);
- výrazne sa prejavuje v koncepcnej starostlivosti o ľudí, ktorí nedokážu vzniknuté kolízne sociálne udalosti prekonať vlastnými silami. Súčasne sú zákonom definované podmienky, za ktorých sú sociálne udalosti vecne uznávané. Uspokojovanie relevantných potrieb sa v demokratických spoločnostiach stáva celospoločenským záujmom a je súčasťou sociálno-politických snáh a konania;
- ako spoločenská činnosť v širšom zmysle spoluvytvára vzťah jedincov a spoločenských podmienok ich života. Každý jednotlivec si komplexne osvojuje a zároveň kriticky vníma a vytvára sociálno-politické postoje.“

Základným východiskom v sociálnom regulovaní je rešpektovanie spoločného (všeobecného) dobra ako prirodzenej tendencie jednoty ľudského rodu. *Spoločné dobro* je hodnota, ktorá sa vzťahuje ku komplexnému (celému) životu človeka, k jeho hmotným a duchovným potrebám a spočíva vo vytváraní náležitého spoločenského a kultúrneho prostredia. Podstatný prvok tvorí požiadavka účasti a spoluúčasti všetkých ľudí na rozhodovaní (na rôznom stupni a rozsahu) podľa svojich schopností, vlôh a predpokladov. Zjednodušene vyjadrené, zaväzuje plniť povinnosti „zdola“ a zabezpečovanie práv „zhora“. Je to záväzok pre všetky spoločenské subjekty spoločenského života a podstatná podmienka plného rozvoja spoločnosti ako celku, a tým aj jednotlivca.

Zásady občianskej spoločnosti v sociálnej politike

Pri rešpektovaní zásad občianskej spoločnosti, účasti obyvateľstva na moci, riadení, participácii pri štruktúrovaní rozvojových koncepcií, pri riešení a pomoci kolíznych situácií, nebolo by vhodné vymedzovať objekty a subjekty sociálnej politiky. Tým by dochádzalo k nekompletnému, či až nesystémovému prístupu k sociálnej politike. Nechceme polemizovať o názoroch, že objektom sociálnej politiky je občan. Sme tej mienky, že občan je nielen „konzumentom“, ale aj „spoluvorcom“ sociálnej politiky. Objektovo-subjektový vzťah pri rešpektovaní predchádzajúcich princípov a zásad najplnšie vytvára priestor aktivizujúcim komponentom na všetkých úrovniach.

Základným objektom a subjektom sociálnej politiky je každý občan, ktorému na základe zákonov prináleží sociálna starostlivosť. Za základné východisko pokladáme tézu „jedinec je zodpovedný za kvalitu vlastného života“. Pritom jedinec nezostáva osamotený, ale kvalitu svojho vlastného života uskutočňuje v súčinnosti ďalších objektovo-subjektových vzťahov a väzieb.

Rodina a sociálna politika

Rodina ako spoločenská inštitúcia je ďalším základným článkom sociálnej štruktúry spoločnosti, ktorej hlavnou úlohou je reprodukcia trvania a výchova, respektíve socializácia potomstva. V rodine sa zabezpečuje obnovovanie a výchova generácií, a preto je základnou bunkou spoločenského života.

Zamestnávateľia a sociálna politika

Zamestnávateľia majú povinnosť zabezpečovať všeobecné dobro, solidaritu a subsidiaritu, ale tiež konkrétne opatrenia stanovené štátom a jeho orgánmi vyplývajúce zo spoločenskej deľby práce a právno-sociálnych noriem. Pojmy podniková (firemná) sociálna politika, podniková (firemná) sociálna práca sa stávajú súčasťou celkovej podnikovej stratégie.

Samospráva – regióny, obce, samospráva a sociálna politika

„Samospráva je chápaná ako výkon určitých úloh správy štátu samostatnými, štátom stanovenými a k tomu uznanými verejnoprávnymi subjektmi neštátneho charakteru, ktoré

si vytvárajú jednak obyvatelia daného územia (samospráva územná), jednak príslušníci určitých povolání (samospráva profesionálna, či záujmová, napr. lekárska komora). Na základe samosprávy je možné reálne zmapovanie stavu obyvateľstva a je predpokladom úspešnej sociálnej regulácie obyvateľstva,“ píše Strieženec (2001, s. 48).

Hovorca – sprostredkovateľ vzťahov medzi samosprávou a médiami

Pred približne dvadsiatimi rokmi by sme iba márne hľadali v akejkoľvek organizácii pracovníka vo funkcii *hovorcu*. Môžeme povedať, že v tom čase i starostovia a primátori boli hovorcami sami sebe. Pre dnešnú informačnú dobu je hovorca bežným sprostredkovateľom informácií medzi samosprávou a médiami. Mal by byť vynikajúco informovaný – rovnako, ba niekedy aj lepšie ako štatutár.

Osobnosť hovorcu (čiže obdoby novinára) do veľkej miery ovplyvňuje i celkový dojem (pozitívny, negatívny) o celej firme alebo obci. Imidž hovorcu je nesmierne dôležitý a môže byť do vysokej miery i užitočný.

Veľmi dôležitá je aj komunikácia hovorcu, t. j. spôsob, akým vie sprostredkovať informácie médiám. Ako uvádzajú Buzna – Kubica (2009, s. 9 – 10): „Samotná efektívna komunikácia hovorcu v samospráve zahŕňa viaceré činnosti, aktivity ako napríklad komunikácia s printovými, elektronickými médiami, mailová komunikácia, priama komunikácia, organizovanie tlačových konferencií, panely, podujatia, oceňovanie, edičná činnosť, publikačná činnosť, infozákon, monitoring médií, fotoarchív, odporúčané webstránky, prieskum komunikačných aktivít, komunikačné súťaže, komunikácia dovnútra organizácie. Viacerí predstavitelia samosprávy si uvedomili, že mať hovorcu sa oplatí. Neraz ide o kumuláciu s marketingovými, reklamnými, propagačnými aktivitami príslušnej organizácie. Neraz je to na Slovensku jeden z najlepších poradcov starostu, primátora, či župana, a to nielen v mediálnej oblasti. Hovorca teda hovorí, starosta má starosti... A práve hovorca má byť a musí byť tým uľahčovateľom pri manažérskej zodpovednosti v špecifikách komunálnej oblasti a byť k dispozícii prakticky dvadsaťštyri hodín denne.“

Isté obdobie som si vyskúšala prácu asistentky primátorky, veľmi ma to profesijne obohatilo a dovoľm si konštatovať, že náplň práce asistentky primátorky a hovorcu je v mnohých smeroch totožná.

3 SOCIÁLNE ASPEKTY REGIONÁLNEJ MEDIÁLNEJ POLITIKY

3.1 Lokálne a regionálne médiá v Spišskej Novej Vsi

Obyvatelia mesta Spišská Nová Ves získavajú informácie, poznatky, prehľad udalostí z rôznych zdrojov. V prvom rade sú to klasické printové médiá vo forme regionálnych a celonárodných denníkov, občasníkov, týždenníkov, mesačníkov, atď. Najvýznamnejším regionálnym printovým médiom je *Spišský Korzár*, ktorý má svoju redakciu priamo v meste. Okrem neho je dôležitým zdrojom získavania adresnejších informácií o dianí v meste aj lokálne printové médium vydávané priamo v meste Spišská Nová Ves, ktorým je *Kultúrno-spoločenský mesačník Informátor*, známy aj pod skratkou Ičko. Vydáva ho Mestský úrad v Spišskej Novej Vsi a zadarmo ho distribuuje obyvateľom mesta.

Škálu masmédií tak, ako inde na Slovensku, dopĺňa samozrejme vysielanie celonárodných a zahraničných rozhlasových a televíznych staníc. Avšak Spišská Nová Ves má to šťastie, že tu pôsobí i lokálna televízia – *Televízia Reduta Spišská Nová Ves* (TV Reduta), ktorá svojím spravodajstvom pokrýva nielen samotné mesto, ale i okolité obce a mestá. Stáva sa tak významným faktorom, ktorý posúva tok rôznych informácií bližšie k ľuďom a môžeme povedať, že má regionálny dosah.

Obr. 1: Logo Televízie Reduta Spišská Nová Ves

Vznik a história Televízie Reduta

Televízia Reduta začala vysielat' 16. októbra 1994. Šírenie signálu bolo zabezpečené prostredníctvom káblových rozvodov i licencie Kabel Plus Východné slovensko, a. s. Dňa 1. októbra 2001 došlo k transformácii televízie na obchodnú spoločnosť BIC Spišská Nová Ves, s. r. o. – TV Reduta.

Dňa 16. novembra 2001 bola TV Redute udelená Radou pre vysielanie a retransmisiu SR vlastná licencia na vysielanie v káblových rozvodoch. TV Reduta 9. júla 2003 začala

vysielat' taktiež terestriálne z vlastného vysieláča na 26. kanáli UHF pásma o výkone 23,98 dBW. Vysielanie je nepretržité 24 hodín denne. Dominantným obsahom vysielania sú aktuality zo spoločenského, kultúrneho a športového diania v meste Spišská Nová Ves a blízkeho regiónu. Signálom pokrýva mesto Spišská Nová Ves, obec Smižany a priľahlé obce. Sledovať ju má možnosť približne 55 000 divákov. Televízia Reduta je členom LOTOsu - Spolku lokálnych televíznych staníc Slovenska (TV Reduta, 2010).

Personálne obsadenie Televízie Reduta (stav k 1. 2. 2010):

- *Vedenie:*
 - Mgr. Patrik Dluhoš – konateľ spoločnosti BIC Spišská Nová Ves
 - Marcel Blahut – vedúci Televízie Reduta
 - Mgr. Zoltán Fabian – obchodno-reklamný pracovník
- *Redaktori:*
 - Mgr. Veronika Jankalová – šéfredaktorka spravodajstva
 - Mgr. Zoltán Fabian – redaktor spravodajstva
 - Matúš Gavlák – redaktor spravodajstva
- *Technickí a grafickí pracovníci:*
 - Miroslav Butora – zvuk, strih
 - Ing. Michal Ľorko – strih, grafika, foto, webadmin, IT
 - Bohuš Maceják – kamera
 - Ivan Petruščák – grafika, foto, video, text, teletext
 - Marcel Blahut – kamera, strih, technický pracovník
- *Externí spolupracovníci:*
 - Vendelín Ivančík – redaktor športových udalostí
 - Daniela Hajčáková – redaktorka
 - Denisa Pirníková – redaktorka
 - Bc. Ivana Tomajková – hlásateľka
 - Martina Šmotková – hlásateľka
 - Ján Mrosko – kamera
 - Ria Ratajová – hlásateľka
 - Kamil Puobiš – kamera
 - Iveta Štrauchová – redaktorka (TV Reduta, 2010).

4 PRIESKUM ZAMERANÝ NA VÝSKYT SOCIÁLNYCH TÉM

Keďže pracujeme v mediálnej oblasti na poste hlásateľky lokálnej televízie a máme z tejto oblasti praktické skúsenosti, zaujímalo nás, ako často sa lokálne a regionálne médiá venujú sociálnej problematike. Z tejto širokej škály sme si vybrali dve konkrétne oblasti a to kriminalitu a nezamestnanosť.

4.1 Ciele a otázky prieskumu

Predmetom diplomovej práce bola analýza výskytu tém zo sociálnej oblasti v lokálnych a regionálnych médiách. Médiá na tejto úrovni sme si vybrali preto, lebo sú v dnešnej dobe dosť výrazným mienkotvorným činiteľom a na druhej strane aj dôležitým informačným zdrojom. Zaujímalo nás, ako frekventovane informujú širokú verejnosť o veciach sociálnych, konkrétne o otázkach týkajúcich sa kriminality a nezamestnanosti, čo sú v dnešnej spoločnosti a dobe pomerne aktuálne témy.

Cieľom diplomovej práce bolo preto podrobne preskúmať vysielanie a publikovanie príspevkov v lokálnej Televízii Reduta Spišská Nová Ves a v regionálnom denníku Spišský Korzár a zistiť, koľko z uverejnených príspevkov sa priamo dotýka problematiky sociálnych aspektov regionálnej mediálnej politiky.

Na základe stanoveného cieľa sme si vymedzili nasledujúcu prieskumnú otázku:

- O: *Venujú sa regionálne a lokálne médiá vybraným problematikám zo sociálnej oblasti (kriminalita, nezamestnanosť) v dostatočnej miere?*

4.2 Metódy prieskumu

Pri používaní prieskumnej metódy, v našom prípade *pozorovania*, sme postupovali podľa Gavoru (2006): „Pozorovanie znamená sledovanie ľudí, situácií a prostredia. To, čo sa pozorovalo, sa analyzuje a vyhodnocuje a to obyčajne na základe záznamu (registrácie) pozorovaných javov.“

V jednotlivých médiách sme prechádzali postupne v archívoch uverejnené príspevky za uvedené vybrané obdobia, pričom sme sa zamerali špeciálne na výskyt príspevkov s obsahovou tematikou kriminality a nezamestnanosti. Príspevky s danou tematikou sme zráтали a percentuálne vyjadrili z celkového počtu odvysielaných, respektíve uverejnených

príspevkov za dané vybrané obdobie v danom médiu. Na získanie číselných a percentuálnych vyjadrení sme použili matematicko-štatistické metódy.

4.3 Plán prieskumu

Lokálna Televízia Reduta Spišská Nová Ves okrem repríz príspevkov z predošlého dňa vysiela každý deň nové premiéry Aktualít. Nás zaujímala, vo vzťahu k téme našej diplomovej práce, oblasť sociálnych aspektov regionálnej mediálnej politiky. Pre spracovanie praktickej časti diplomovej práce sme si preto zvolili podmienky tejto lokálnej televízie, ktoré i vďaka pôsobeniu na poste hlásateľky spravodajstva dobre poznáme. Prieskum, ktorý sme realizovali, bol zameraný na obdobie mesiacov *január až jún 2009* (1. 1. 2009 – 30. 6. 2009). Celkovo sme analyzovali *190 odvysielaných príspevkov* za dané obdobie.

Prieskum, ktorý sme realizovali v regionálnom denníku Spišský Korzár, bol taktiež zameraný na oblasť sociálnych aspektov regionálnej mediálnej politiky. Časovo sme ho vymedzili na obdobie mesiacov *júl až december 2009* (1. 7. 2009 – 31. 12. 2009). Celkovo sme analyzovali *956 uverejnených príspevkov* za dané obdobie.

5 VÝSLEDKY

5.1 Výsledky prieskumu v Televízii Reduta

Celkový počet odvysielaných príspevkov v Televízii Reduta Spišská Nová Ves za obdobie od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 bol 190 príspevkov.

Príspevky s tematikou „Kriminalita“:

1. Rozhovor – pplk. Jaroslav Dulík, riaditeľ OR PZ SR SNV, odvysielané dňa 12. 1. 2009

„Pravidelným hosťom v našom štúdiu je riaditeľ Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi pplk. Jaroslav Dulík.“

Obr. 2: Príspevek: Rozhovor – pplk. Jaroslav Dulík

2. Rozhovor – JUDr. Vladislav Chroust, náčelník MsP SNV, odvysielané dňa 13. 1. 2009

„V štúdiu sme privítali náčelníka Mestskej polície JUDr. Vladislava Chrousta.“

Obr. 3: Príspevek: Rozhovor – JUDr. Vladislav Chroust

3. Nový kamerový systém, odvysielané dňa 15. 1. 2009

„Kamerový systém v Spišskej Novej Vsi funguje od roku 2002. Len za posledný rok zaznamenali príslušníci Mestskej polície pomocou kamier vyše 750 protiprávnych činností. Počet odhalených vandalov sa bude pravdepodobne zvyšovať, keďže od decembra pribudli nové kamery na sídlisku Západ.“

Obr. 4: Príspevek: Nový kamerový systém

4. Nelegálny sklad mäsa, odvysielané dňa 21. 1. 2009

„Pracovníkom Veterinárnej a potravinovej správy sa naskytno šokujúce odhalenie. Na sídlisku Západ, v bývalej mäsiarni, našli nelegálny sklad mäsa a mäsových výrobkov. Odhalenie tejto činnosti bolo plánované už dlhší čas v súčinnosti s políciou.“

Obr. 5: Príspevok: Nelegálny sklad mäsa

5. Dopravná nehoda, odvysielané dňa 22. 1. 2009

„Mnohí vodiči nám určite dajú za pravdu, že aj pri maximálnom dodržiavaní dopravných predpisov sa občas zvrtno situácia tak, ako nechceme. To sa stalo aj včera vodičovi zo Spišskej Novej Vsi, ktorý nestihol ubrzdiť a spôsobil dopravnú nehodu.“

Obr. 6: Príspevok: Dopravná nehoda

6. Tragická noc, odvysielané dňa 26. 1. 2009

„Mimoriadne tragickú noc majú za sebou spišskonovoveskí policajti, hasiči aj zdravotníci. V obci Hnilčík došlo totiž k autonehode, pri ktorej vyhasol mladý život.“

Obr. 7: Príspevok: Tragická noc

7. Listéria, odvysielané dňa 30. 1. 2009

„Minulý týždeň v utorok sa vďaka spoločnej akcii colníkov, polície a pracovníkov Veterinárnej a potravinovej správy podarilo odhalit' nelegálny sklad mäsa na sídlisku Západ. Z nájdeného tovaru boli vtedy odobraté vzorky. Včera sa v nich potvrdil nález nebezpečnej baktérie.“

Obr. 8: Príspevok: Listéria

8. Aktív MsP, odvysielané dňa 30. 1. 2009

„Mestskí policajti pravidelne v januári hodnotia svoju činnosť za predchádzajúci rok.“

Počas tohto hodnotenia vyplynulo zo štatistík, že 24 príslušníkov malo 9 559 zásahov, pri ktorých 2-krát použili zbraň. Oproti minulému roku zaznamenali nárast riešených prípadov o 1 873.“

Obr. 9: Príspevok: Aktív MsP

9. Mladí zloději, odvysielané dňa 3. 2. 2009

„V poslednom období v Spišskej Novej Vsi vyčíňa viacero gangov, ktorých členmi sú mladí ľudia. Ich cieľom je ublíženie na zdraví alebo majetku. Pozornosť lupičov pred časom upútala jedna základná i materská škola, pivnice a aj bytové jednotky. Polícia už pozná páchatel'ov.“

Obr. 10: Príspevok: Mladí zloději

10. Policajný aktív, odvysielané dňa 5. 2. 2009

„V predposledný januárový deň bilancovali príslušníci Okresného riaditeľstva Policajného zboru SR v našom meste svoju činnosť za rok 2008. Dosiahnuté výsledky ukazujú, že spišskonovoveskí policajti sa v hodnotení v rámci Košického kraja pravidelne umiestňujú na popredných miestach.“

Obr. 11: Príspevok: Policajný aktív

11. Rozhovor – pplk. Jaroslav Dulík, riaditeľ OR PZ SR SNV, odvysielané dňa 9. 2. 2009

„V našom štúdiu pravidelne bilancujeme činnosť zložiek Integrovaného záchranného systému. Dnes sme do štúdia pozvali okresného riaditeľa policajného zboru podplukovníka Jaroslava Dulíka.“

Obr. 12: Príspevok: Rozhovor – pplk. Jaroslav Dulík

12. Krízová senior linka, odvysielané dňa 11. 2. 2009

„Počet seniorov, ktorí sú alebo sa cítia byť ohrození, neustále stúpa. V ťažkých, prípadne kritických životných situáciách, môžu od druhého februára zavolať na bezplatné telefónne číslo novozriadenej krízovej senior linky.“

Obr. 13: Príspevok: Krízová senior linka

13. Rozhovor – Andrej Boroň, zástupca náčelníka MsP, odvysielané dňa 12. 2. 2009

„V našom štúdiu sme privítali zástupcu náčelníka Mestskej polície, pána Andreja Boroňa, ktorý nám prišiel zbilancoval predchádzajúci mesiac.“

Obr. 14: Príspevok: Rozhovor – Andrej Boroň, zástupca náčelníka MsP

14. Dopravná nehoda, odvysielané dňa 2. 3. 2009

„V nedeľu okolo 19. hodiny sa na Duklianskej ulici v smere do Popradu stala dopravná nehoda. Spôsobil ju mladý vodič, ktorému v dychu policajti namerali niekoľko promile alkoholu.“

Obr. 15: Príspevok: Dopravná nehoda

15. Pátranie po zlodejoch, odvysielané dňa 12. 3. 2009

„Návrat domov nebol pre jeden mladý pár zo sídliska Západ šťastným. Hneď pri vchodových dverách si totiž všimli, že do ich bytu sa vlámali zlodeji. Polícia týmto prosí občanov o pomoc pri pátraní po troch zlodejoch.“

Obr. 16: Príspevok: Pátranie po zlodejoch

16. Vykradnutý byt - aktualizované, odvysielané dňa 13. 3. 2009

„Včerajšiu reportáž o zlodějoch, ktorí úradovali v byte na sídlisku Západ a ktorých pri čine prekvapil mladý pár, sme doplnili o nové informácie. Polícia týmto prosí občanov o pomoc pri pátraní.“

Obr. 17: Príspevok: Vykradnutý byt - aktualizované

17. Ukradnuté stromčeky, odvysielané dňa 7. 4. 2009

„Areál Základnej školy na ulici Ing. Kožucha včera ráno navštívil zloděj. Zaujímala ho konkrétne školská záhrada, z ktorej ukradol 5-ročné stromčeky vzácnej tuje a cipruštea. Dreviny si kúpili žiaci vďaka finančnej odmene od vedenia mesta za úspešné reprezentovanie školy a mesta v projekte Zelená škola.“

Obr. 18: Príspevok: Ukradnuté stromčeky

18. Strel'ba v meste, odvysielané dňa 7. 4. 2009

„Včerajší pokojný večer obyvateľov na Ulici Odborárov prerušili výstrely. Okolo 21.00 hodiny dvaja páchatelia spustili strel'bu na okoloidúcich ľuďí. Na mieste zasahovali príslušníci Mestskej polície.“

Obr. 19: Príspevok: Strel'ba v meste

19. Nebezpečná zábavka, odvysielané dňa 17. 4. 2009

„Súčasnú príjemnú a teplú počasiu dáva poriadne zabráť hasičom. Tí majú od apríla do septembra sezónu takzvaných vypaľovačov trávy. Dôvody vypaľovania sú rôzne, niektorí to robia kvôli následnému lepšiemu rastu zelene, iní len tak pre zábavu. To ich ale môže vyjsť pekne draho, vypaľovanie je totiž trestné.“

Obr. 20: Príspevok: Nebezpečná zábavka

20. Devastovanie pamiatok, odvysielané dňa 20. 4. 2009

„Pracovníci Národopisného múzea v Smižanoch sa už niekoľko rokov s príchodom teplých večerov stretávajú s vandalizmom. Posedávajúce skupiny mladých ľudí devastujú okolie múzea a historické pamiatky. Pracovníčky múzea každý deň začínajú upratovaním neporiadku po vandaloch.“

Obr. 21: Príspevok: Devastovanie pamiatok

21. Preventívna akcia, odvysielané dňa 28. 4. 2009

„V Spišskej Novej Vsi sa konala dopravno-preventívna akcia, ktorá bola zameraná na kontrolu účastníkov cestnej premávky. Policajti kontrolovali dodržiavanie dopravných predpisov a zastavovali nielen vodičov, ale aj cyklistov. Zaujímavosťou tejto akcie bolo, že nedisciplinovaní účastníci sa tentokrát vyhli pokutám.“

Obr. 22: Príspevok: Preventívna akcia

22. Akcia colníkov, odvysielané dňa 7. 5. 2009

„Pri príležitosti 5. výročia vstupu Slovenska do Európskej únie Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky pripravilo preventívno-propagačnú akciu. V rámci nej vykonali pracovníci Colných správ zvýšený počet kontrol. Pri jednej sme boli aj my.“

Obr. 23: Príspevok: Akcia colníkov

23. Maloletí páchatelia, odvysielané dňa 13. 5. 2009

„Od apríla sa predajňa potravín v Smižanoch opakovane stávala terčom zlodějov. Tí tam lúpili celkovo trikrát. Polícia už má podozrivých, pričom jeden z nich, iba 12-ročný chlapec, bol zadržaný pri čine.“

Obr. 24: Príspevok: Maloletí páchatelia

24. Previerky mestských policajtov, odvysielané dňa 19. 5. 2009

„Mestskí policajti sa v kondícii udržiavajú pravidelnými fyzickými previerkami. Jednou z disciplín je tiež cvičenie sa v streľbe. Takého previerky absolvovali spišskonovoveskí mestskí policajti aj dnes.“

Obr. 25: Príspevok: Previerky mestských policajtov

25. Rozbité zastávky, odvysielané dňa 26. 5. 2009

„Už takmer dva roky majú obyvatelia Smežian problém s vandalmi. Tí sa zameriavajú najmä na autobusové zastávky, ktoré rozbíjajú a demoluju. Obecnej polícii sa už niekoľkokrát nespratníkov podarilo chytiť, no vandalizmus to nezastavilo.“

Obr. 26: Príspevok: Rozbité zastávky

26. Info zlodeji, odvysielané dňa 26. 5. 2009

„Pondelkové ráno poriadne zaskočilo pracovníkov Infocentra na Čingove. Po príchode do práce totiž zistili, že už po druhýkrát sa tam niekto vlámal. Ako sme sa aj od policajtov dozvedeli, s touto lokalitou majú už bohaté skúsenosti.“

Obr. 27: Príspevok: Info zlodeji

27. Plagáty na zakázaných miestach, odvysielané dňa 29. 5. 2009

„Pred niekoľkými dňami Spišskú Novú Ves zaplavilo množstvo žltých plagátov, pozývajúcich ľudí na kultúrne podujatie. Do redakcie sa nám ozvali občania, ktorým vadilo, na akých miestach sa tieto oznamy nachádzajú. A to nás inšpirovalo k tomu, aby sme zistili, kde a za akých podmienok sa vlastne plagáty môžu vylepovať a čo hrozí tým, ktorí ich umiestnia na mieste, kde nemajú čo robiť.“

Obr. 28: Príspevok: Plagáty na zakázaných miestach

28. Rozhovor – mjr. Milan Grečko, riaditeľ OO OR PZ SNV, odvysielané dňa 4. 6. 2009

„Po dlhšej dobe postupne zbilancujeme činnosť zložiek Integrovaného záchranného systému, ktoré pôsobia v SNV. Začneme policajným zborom. V štúdiu sme privítali riaditeľa Obvodného oddelenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi, mjr. Milana Grečka.“

Obr. 29: Príspevok: Rozhovor – mjr. Milan Grečko

29. Dopravná nehoda, odvysielané dňa 8. 6. 2009

„V sobotu sa v Spišskej Novej Vsi stala dopravná nehoda. Mladý vodič odbočoval z Elektrárenskej ulice smerom na Smižany, pričom na križovatke narazil do semafora.“

Obr. 30: Príspevok: Dopravná nehoda

30. Druhý aktív MsP, odvysielané dňa 15. 6. 2009

„Príslušníci Mestskej polície v Spišskej Novej Vsi pravidelne dvakrát ročne hodnotia svoju prácu. Na takzvanom aktíve bolo okrem iného spomenuté aj zvýšenie efektívnosti práce za polrok a na pretras sa dostali aj platy policajtov.“

Obr. 31: Príspevok: Druhý aktív MsP

31. Strelecké preteky, odvysielané dňa 15. 6. 2009

„Krytá strelnica v Spišskej Novej Vsi bola v sobotu dejiskom verejnej streleckej súťaže z krátkych a dlhých zbraní.“

Obr. 32: Príspevok: Strelecké preteky

32. Vykradnuté záhradky, odvysielané dňa 17. 6. 2009

„V Spišskej Novej Vsi sa podľa všetkého začala sezóna zemiakových zlodejov. Upozornili nás na to majitelia záhrad pri sídlisku Mier, ktorým úrodu zničili neznámi páchatelia.“

Obr. 33: Príspevok: Vykradnuté záhradky

33. Policajná razia, odvysielané dňa 19. 6. 2009

„Štyri mesiace príprav, desiatky policajtov nielen zo Spišskej Novej Vsi a niekoľko zadržaných osôb. Tak to je bilancia štvrtkovej policajnej akcie zameranej na dokumentovanie zločinov vydierania a úžerníctva v našom meste.“

Obr. 34: Príspevok: Policajná razia

34. Smrteľný úraz, odvysielané dňa 19. 6. 2009

„Pracovníci Horskej záchranej služby Slovenský raj včera po prvýkrát v tejto sezóne riešili mimoriadne komplikovaný prípad. Staršia žena spadla z Tomašovského výhľadu. Záchranárom sa ju nepodarilo oživiť.“

Obr. 35: Príspevok: Smrteľný úraz

35. Deň polície, odvysielané dňa 23. 6. 2009

„V piatok počas Dňa polície štátna i mestská polícia predstavila verejnosti svoju zásahovú techniku, priblížila prácu kynológov a diváci si mohli pozrieť simulované zásahy polície, hasičov, ale i kukláčov.“

Obr. 36: Príspevok: Deň polície

Príspevky s tematikou „Nezamestnanosť“:

1. Tri nové bytovky, odvysielané dňa 19. 1. 2009

„Bytovka na Sadovej ulici poskytovala ľuďom bývanie v 54 bytoch. Potom, ako sa dostala do rúk súkromného podnikateľa, sa z nej ľudia museli vysťahovať. Keďže mnohí, z teraz už bývalých nájomníkov, sú sociálne prípady, pomohlo im mesto. Časť ľudí sa presťahovala do Panorámy a časť do Vilčurne.“

Obr. 37: Príspevok: Tri nové bytovky

2. Stop kríze, odvysielané dňa 26. 2. 2009

„Finančná a hospodárska kríza, ktorá vypukla na celom svete minulý rok, pripravila aj v našom regióne o prácu stovky ľudí. V okrese Spišská Nová Ves stúpila nezamestnanosť ku koncu januára na 12,38 %, ešte koncom minulého roka sa toto číslo pohybovalo približne okolo 10 %. Zmierniť dopad krízy na občanov je cieľom projektu, ktorý spoločne rozbieha naše mesto, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, zástupcovia podnikateľského sektoru, ako aj Daňový úrad.“

Obr. 38: Príspevok: Stop kríze

3. Opäť prepúšťanie, odvysielané dňa 5. 3. 2009

„S prepúšťaním zamestnancov v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy, ktorá na celom svete vypukla minulý rok, začala v našom meste ako prvá firma Embraco. Stav zamestnancov tam redukujú opäť. Do konca marca z firmy odíde takmer 30 ľudí. Napriek tomu je Embraco naďalej najväčším zamestnávateľom v regióne.“

Obr. 39: Príspevok: Opäť prepúšťanie

4. Poslanecký prieskum, odvysielané dňa 16. 3. 2009

„Hospodárska kríza zasiahla všetky odvetvia hospodárstva a zmierňovaním jej dôsledkov

sa zaoberajú ako koaliční, tak aj opoziční poslanci. Návrhy protikrízových opatrení sa líšia, no všetky vychádzajú z potrieb praxe. Cieľom poslaneckého prieskumu, v rámci ktorého navštívil predseda druhej najväčšej parlamentnej strany Mikuláš Dzurinda niekoľko podnikov v našom regióne, bolo detailnejšie sa oboznámiť s problémami zamestnávateľov a vypočuť si ich návrhy na účinné protiopatrenia

Obr. 40: Príspevok: Poslanecký prieskum

5. Opatrenia proti kríze, odvysielané dňa 30. 3. 2009

„V piatok 20. marca druhý krát zasadala protikrízová komisia, ktorá z iniciatívy mesta vznikla vo februári tohto roku. Na zasadnutí, okrem kontroly plnenia úloh z predchádzajúceho zasadnutia, komisia hľadala rezervy aj v mestskom rozpočte.“

Obr. 41: Príspevok: Opatrenia proti kríze

6. Nová práca, odvysielané dňa 6. 5. 2009

„V čase hospodárskej a finančnej krízy je pozitívnou správou, že v Spišskej Novej Vsi dostalo novú prácu viac ako 100 ľudí. Našu televíziu o tom informoval konateľ firmy SPIŠ MARKET Ing. Marián Užák.“

Obr. 42: Príspevok: Nová práca

Tab. 1: Výskyt príspevkov v TV Reduta za hodnotené obdobie

Obdobie 1. 1. 2009 - 30. 6. 2009	Počet odvysielaných príspevkov	Percentuálne vyjadrenie
Tematika „Kriminalita“	35	18,4 %
Tematika „Nezamestnanosť“	6	3,15 %
Všetky príspevky spolu	190	100 %

Zdroj: Vlastné spracovanie autorky

5.2 Výsledky prieskumu v Spišskom Korzári

V regionálnom denníku Spišský Korzár sme v období mesiacov júl až december 2009 (1. 7. 2009 – 31. 12. 2009) analyzovali celkovo 956 uverejnených príspevkov.

Príspevky s tematikou „Kriminalita“:

1. Matku a jej dieťaťko pochovali v jednej truhle, uverejnené dňa 26. 11. 2009

Zúfalé výkriky, neopísateľný žiaľ, slzy... Takáto atmosféra vládla na včerajšom pohrebe v Spišskej Novej Vsi. Mladú ženu, 36-ročnú Ľuboslavu a jej dcérku Dianu, ktorá sa narodila mŕtva, včera pochovávali na miestnom cintoríne.

2. Policajti si posvietili na popíjajúcu mládež, uverejnené dňa 23. 11. 2009

Iba 14-ročný školák s mladistvým bratom sprevádzal svoju matku neskoro večer v jednom z krompašských barov. V Spišskom Hrušove v okrese Spišská Nová Ves bolo v podniku v noci iba 13-ročné dievča. Aj takéto prípady v noci zo soboty na nedeľu odhalila polícia. V okresoch Spišská Nová Ves a Gelnica sa konala preventívno-bezpečnostná akcia. Policajti v teréne zisťovali, či v podnikoch nenalievajú alkohol maloletým a mladistvým.

3. V nemocnici zomrela matka i dieťa, rodina chce podať podnet, uverejnené dňa 22. 11. 2009

V spišskonovoveskej nemocnici na gynekologicko-pôrodníckom oddelení zomrela 36-ročná žena. Mŕtve je aj jej dieťaťko. Rodina nebohej chce podať podnet na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

4. Zapálil garážovú bránu, uverejnené dňa 19. 11. 2009

Jozef P. zo Spišskej Novej Vsi čelí v týchto dňoch obvineniu z prečinu poškodzovania cudzej veci.

5. Žene hrozil zabitím, zastavila ho dcéra, uverejnené dňa 18. 11. 2009

Zabitím hrozil svojej manželke 29-ročný Patrik z Krompách v okrese Spišská Nová Ves. Pri vyčítaní mu bránila jeho iba desaťročná dcéra.

6. Polícia riešila prípad podplácania voličov, uverejnené dňa 16. 11. 2009

Prípad zväžania a údajného podplácania voličov zaznamenali aj na Spiši. Presnejšie v 14. volebnom okrsku v priestoroch Spojenej školy v Spišskej Novej Vsi.

7. Na Spiši sa nepotvrdilo podozrenie z uplácania voličov, uverejnené dňa 14. 11. 2009

Vo volebnom obvode Spišská Nová Ves sa objavilo podozrenie z uplácania voličov.

8. Prepadli herne so zbraňou v ruke, uverejnené dňa 14. 11. 2009

Kukla na hlave, v ruke pištoľ či iba atrapa alebo iná zbraň. V Spišskej Novej Vsi a blízkom okolí došlo v tomto roku k štyrom prepacom prevádzok, scenár bol podobný ako vo filmovej produkcii. Podľa polície, v porovnaní s minulosťou ide o zvýšený počet lúpežných prepadnutí.

9. Muž s kapucňou vykradol zberňu, uverejnené dňa 13. 11. 2009

Neznámy páchatel' v stredu popoludní, teda za bieleho dňa, v metropole Spiša vykradol zberňu tiketov. K lúpeži došlo na jednom zo spišskonovoveských sídlisk okolo pol tretej popoludní.

10. V smižianskej osade kontrolovali odber elektriny, uverejnené dňa 10. 11. 2009

V rómskej osade v Smižanoch v okrese Spišská Nová Ves si v utorok ráno pracovníci elektrární spolu s policajtmí posvietili na neoprávnený odber elektrickej energie.

11. V dopravnej štatistike pribudla smrteľná nehoda, uverejnené dňa 7. 11. 2009

V októbri v tomto roku došlo na cestách okresu Spišská Nová Ves a Gelnica k 24 dopravným nehodám. Jedna sa skončila tragicky, mladý človek prišiel o život.

12. V škôlke došlo k sexuálnemu násiliu! , uverejnené dňa 6. 11. 2009 16:55

Iba štvorročný škôlkar údajne prinútil svojho rovesníka k sexuálnym praktikám v Materskej škole v Hrabušiciach v okrese Spišská Nová Ves. Učiteľka v tom čase vraj spala.

13. Zabili koňa a zjedli ho, uverejnené dňa 3. 11. 2009

Obyvatelia osady v Rudňanoch v okrese Spišská Nová Ves zabili koňa, aby ho mohli zjesť. Na vlastné oči to videlo asi 40 ľudí, medzi nimi aj deti.

14. Ukradol navigačný systém, uverejnené dňa 3. 11. 2009

Navigačný systém ukradol zlodej zo zaparkovaného auta v Spišskej Novej Vsi. Korzár o tom informovala krajská policajná hovorkyňa z Košíc Jana Demjanovičová.

15. Mužov obvinili z vydierania, uverejnené dňa 2. 11. 2009

Spišskonovoveský vyšetrovateľ v týchto dňoch obvinil štyroch mužov zo Žehry (okres Spišská Nová Ves) z trestného činu vydierania spáchaného formou spolupáchateľstva. Štvorica vydieračov je stíhaná na slobode.

16. Obvinili žehrianskych úžerníkov, uverejnené dňa 31. 10. 2009

Spišskonovoveský vyšetrovateľ obvinil zo zločinu vydierania štvoricu Žehranov, ktorí v júli pred jedným z rodinných domov v Žehre násilím vymáhali od muža požičané peniaze.

17. Z herne v Spišskej Novej Vsi odniesol lupič tritisíc eur, uverejnené dňa 29. 10. 2009

Neznámy páchatel' vylúpil v stredu popoludní herňu na Štefánikovom námestí v Spišskej Novej Vsi.

18. Pátrajú po totožnosti podvodníka z benzínky, uverejnené dňa 29. 10. 2009

Spišskonovoveský vyšetrovateľ začal v týchto dňoch trestné stíhanie pre zločin neoprávneného vyrobienia a používania elektronického platobného prostriedku a inej platobnej karty.

19. Za jednu noc vykradli tri obecné úrady, uverejnené dňa 28. 10. 2009

Na Spiši v noci z pondelka na utorok úradovali zlodeji. V regióne za jednu noc vykradli tri obecné úrady. Zlodeji jednoznačne išli po peniazoch.

20. Pri nehode vo Ferčekomciach zomrel 25-ročný muž, uverejnené dňa 25. 10. 2009

K smrteľnej dopravnej nehode došlo v nedeľu skoro ráno v Spišskej Novej Vsi, v časti Ferčekomce.

21. Na Spiši uskutočnili veľký zát'ah na pervitín a jeho výrobcov, uverejnené dňa 25. 10. 2009

V regióne Spiša sa podaril polícii zát'ah na drogy a ich výrobcov a distributérovo.

22. Na Spiši vyčíňali zloději, uverejnené dňa 23. 10. 2009

Aj na sliepky, zajace a psa sa ulakomil zloděj, ktorý v Kluknave v Spišskonovoveskom okrese zavítal na pozemok rodinného domu.

23. Prichytili pytliakov s mäsom, uverejnené dňa 18. 10. 2009

Zaujímavý prípad pytliactva odhalili pri kontrole spišskonovoveskí policajti. Pri kontrole dvoch mužov v aute objavili rozporciované mäso z jelenice.

24. Desaťročného chcel olúpiť s nožom v ruke, uverejnené dňa 17. 10. 2009

Desaťročného Richarda chcel útočník olúpiť, no chlapec duchaprítomne ušiel. Lúpežné prepadnutie sa odohralo na chodníku na ulici Nejedlého v Spišskej Novej Vsi.

25. Podpálili zaparkované auto, uverejnené dňa 14. 10. 2009

Hasiči zo Spišskej Novej Vsi zasahovali včera skoro ráno pri požiari dvoch áut. Korzár o tom informoval operačný dôstojník z Okresného hasičského a záchranného zboru v Spišskej Novej Vsi Martin Vozár.

26. Zloděj vykradol novostavbu, uverejnené dňa 8. 10. 2009

Zloděj sa vlámал do novostavby v Smižanoch v okrese Spišská Nová Ves. Korzár o tom informovala krajská policajná hovorkyňa z Košíc Jana Demjanovičová.

27. Vylomil a vykradol hracie automaty, uverejnené dňa 7. 10. 2009

Zloděj ukradol z hracích automatov peniaze.

28. Kradli vo výrobnjej hale, skončili v cele, uverejnené dňa 1. 10. 2009

Policajti zo Spišského Podhradia obvinili z prečinu krádeže štvoricu mužov vo veku 23 až 39 rokov z obce Žehra v okrese Spišská Nová Ves.

29. Vykradol dva byty, uverejnené dňa 30. 9. 2009

V Smižanoch v okrese Spišská Nová Ves neznámy zloděj vykradol dva byty. Korzár o tom informovala krajská policajná hovorkyňa z Košíc Jana Demjanovičová.

30. Bitkári sa farárovi ospravedlnili, uverejnené dňa 29. 9. 2009

Dvaja bitkári sa farárovi za fyzické napadnutie ospravedlnili. Jeden z útočníkov bol taký

opitý, že si ani nepamätá na to, že zbil farára. Korzáru tieto informácie potvrdila matka 33-ročného farára Rolanda Gerhardta.

31. *Obvinený muž verejne hajloval a vyhrážal sa, uverejnené dňa 26. 9. 2009*

Peter už v minulosti bezdôvodne strieľal po 23-ročnom mužovi a vyhrážal sa mu ujmu na zdraví.

32. *RAZIA KUKLÁČOV NA SPIŠI: Z Vilčurne odviedli rodinu úžerníkov, uverejnené dňa 24. 9. 2009*

V rómskej osade Vilčurňa v Spišskej Novej Vsi bolo včera krátko po šiestej hodine nadránom poriadne horúco. Spišskonovoveskí policajti za asistencie kukláčov si tu na mušku vzali podozrivých z úžery. Policajti zadržali deväť podozrivých, ktorých vyšetrovateľ už obvinil zo zločinu úžery.

33. *V Spišskej Novej Vsi bola akcia proti úžere medzi Rómami, uverejnené dňa 23. 9. 2009*

Policajná represívna akcia zameraná na úžeru medzi Rómami sa uskutočnila dnes v rómskej osade Vilčurňa v Spišskej Novej Vsi.

34. *Nákladiak spôsobil nehodu na križovatke, uverejnené dňa 22. 9. 2009*

Pri Rožňavskej ulici došlo včera krátko po siedmej hodine ráno k dopravnej nehode na križovatke. Nákladiak sa zrazil s osobným autom. Rýchla záchranná služba previezla troch účastníkov nehody do spišskonovoveskej nemocnice.

35. *V lete na Spiši došlo k trom haváriám motocyklistov, uverejnené dňa 19. 9. 2009*

Od začiatku júla až do konca augusta došlo na cestách Spiša k trom dopravným nehodám motocyklistov. Nehôd bolo o dve viac ako vlani v rovnakom období. Jeden vinník nehody aj nafúkal

36. *Požiar zničil dve autá aj okná na kotolni, uverejnené dňa 19. 9. 2009*

Vo štvrtok nadránom v Spišskej Novej Vsi niekto úmyselne zapálil auto značky Peugeot 207. Auto stálo zaparkované na Kolárskej ulici pred plynovou kotolňou.

37. *Z BMW ukradol 130 000 € a 450 000 Kč, uverejnené dňa 16. 9. 2009*

Krádež neobvykle vysokej sumy z auta riešia policajti na východe Slovenska.

38. Hasili chatrč, zabránili ekologickej nehode, uverejnené dňa 14. 9. 2009

Hasiči zo Spišskej Novej Vsi cez víkend zasahovali pri horiacej chatrči, zabránili ekologickej havárii a okrem toho pomáhali žene, ktorá si plánovala siahnuť na život.

39. Peniaze z bankomatov získali podvodom, uverejnené dňa 14. 9. 2009

Mestskí policajti zo Spišskej Novej Vsi chytili troch mužov, ktorí podvodom z bankomatov získali niekoľko desiatok tisíc eur.

40. Prepadol dôchodkyňu, uverejnené dňa 11. 9. 2009

Drzosť zlodějov nemá hraníc. Jeden si v stredu trúfol aj na 81-ročnú dôchodkyňu. Korzár o prípade bližšie informovala krajská policajná hovorkyňa z Košíc Jana Demjanovičová.

41. Podpálili BMW, uverejnené dňa 10. 9. 2009

Na Kocelovej ulici v Spišskej Novej Vsi včera krátko pred treťou hodinou ráno vypukol požiar. Horelo BMW 320 D, ktoré úmyselne zapálil neznámy páchateľ.

42. Zachraňovali turistov, uverejnené dňa 7. 9. 2009

Záchranári z Horskej záchranej služby v Slovenskom raji mali v noci z piatka na sobotu nočný výjazd. O pomoc cez tiesňové volanie žiadala dvojica poľských turistov.

43. Okradli spiaceho Nemca, uverejnené dňa 4. 9. 2009

Okradol spiacich turistov. Prípado sa stal v noci z utorka na stredu v jednej z rekreačných chat na Čingove v Slovenskom raji.

44. Našli veci z vyrabovanej fabriky, uverejnené dňa 31. 8. 2009

Už je známe, kto vyraboval fabriku na výrobu bicyklov v Rudňanoch v okrese Spišská Nová Ves. V piatok poobede niekoľko desiatok policajtov vykonalo raziu v miestnej osade Pätoracké. Ako uviedol okresný policajný riaditeľ zo Spišskej Novej Vsi Jaroslav Dulík, našli tu rôzny nábytok práve z tejto fabriky, aj komponenty bicyklov.

45. Napadol ženu, uverejnené dňa 31. 8. 2009

Obvineniu z prečinu ublíženia na zdraví čelí 44-ročný Novovešťan Miroslav. Ešte vlani napadol 28-ročnú ženu. Obvinenému hrozí trest odňatia slobody až na dva roky.

46. Pri razii v osade našli lup nielen z rudnianskej krádeže, uverejnené dňa 28. 8. 2009

Polícia urobila raziu v osade Pätorácke pri Rudňanoch v okrese Spišská Nová Ves. Našla tam napríklad varit' psa, ktorého zrejme len ráno ukradli.

47. Zlodeji zdevastovali fabriku v Rudňanoch, uverejnené dňa 27. 8. 2009

Krádežou medených a mosadzných drôťikov odstavili a totálne zdevastovali fabriku v Rudňanoch. Približne 50 ľudí príde o prácu. Polícia sa zatiaľ k prípadu nevyjadruje.

48. Smižanca obvinili z pokusu o vraždu, uverejnené dňa 26. 8. 2009

Muž zo Smižian svoju spiacu družku niekoľkokrát udrel sekerou po hlave, a potom chcel svoj život ukončiť pod kolesami vlaku.

49. Prenášal odpad, zrazil ho autobus, uverejnené dňa 22. 8. 2009

V júli v tomto roku došlo na cestách okresov Spišská Nová Ves a Gelnica k 21 dopravným nehodám. Korzár o tom informoval Martin Lukáč z Okresného dopravného inšpektorátu v Spišskej Novej Vsi.

50. Totožnosť mŕtveho v koľajisku je neznáma, uverejnené dňa 20. 8. 2009

Muža vo veku 35 až 45 rokov objavil ležať v utorok večer medzi koľajiskom rušňovodič na železničnej stanici v Spišskej Novej Vsi. Rušňovodič muža objavil pri presúvaní rušňa. Muž ležal medzi koľajnicovými pásmi.

51. Dvadsať osadníkov sa pobilo, uverejnené dňa 19. 8. 2009

Dvadsiatka obyvateľov smižianskej osady vyvolala v utorok podvečer ostrý konflikt. Incident si vyžiadal viacerých ošetrovaných v spišskonovoveskej nemocnici. Na mieste priamo zasahovala aj privolaná lekárska služba.

52. Zlodej rozrezal dva stany, uverejnené dňa 14. 8. 2009

Neznámy zlodej v Slovenskom raji v rekreačnej oblasti Tatran v katastri obce Spišské Tomášovce vykradol dva stany. Korzár o tom bližšie informovala krajská policajná hovorkyňa z Košíc Jana Demjanovičová.

53. Zlodeji vylomili chladničku, uverejnené dňa 12. 8. 2009

Dvoch Popradčanov vo veku 19 rokov zrejme v noci zo soboty na nedeľu smädilo, pretože

vylomili chladničku s nápojmi na parkovisku na Čingove v Slovenskom raji.

54. Robotníkov zranili plastové okná, uverejnené dňa 8. 8. 2009

K vážnemu úrazu došlo včera ráno na ceste pri areáli ZŠ na Komenského ul. v Smižanoch. Pri vykladaní nových okien z auta sa zranili dvaja živnostníci vo veku 19 a 38 rokov.

55. Neplatičov zo Sadovej presťahovali na Vilčurňu, uverejnené dňa 8. 8. 2009

Mesto Spišská Nová Ves definitívne vyriešilo problém bytového domu na Sadovej ulici. Ako už Korzár niekoľkokrát informoval, mesto prehralo niekoľko rokov trvajúci súdny spor o túto nehnuteľnosť. Bytovka je teda dnes vlastníctvom súkromnej firmy.

56. Vlak mu odrezal nohy nad členkami, uverejnené dňa 6. 8. 2009

O obe nohy prišiel 52-ročný muž, ktorého v stredu popoludní v úseku trate Smižany Spišská Nová Ves zrazil osobný vlak.

57. Matku napadol pre peniaze, uverejnené dňa 3. 8. 2009

Nevďačný syn, aj takto by sa dal nazvať posledný prípad, ktorý vyšetrujú spišskonovoveskí policajti. Tridsaťročný Ján M. zo Spišskej Novej Vsi ešte v piatok napadol svoju 57-ročnú matku, od ktorej chcel násilím dostať 10 eur. Pokúsil sa na ňu vytiahnuť aj nôž. Vyšetrovateľ ho už obvinil.

58. Družku dobil sekerou, potom skočil pod vlak! , uverejnené dňa 27. 7. 2009

Muž zo Smižian v noci zo soboty na nedeľu najprv sekerou dobil svoju družku, potom skočil pod vlak. Takto sa skončilo spolunažívanie páru zo smižianskej osady v okrese Spišská Nová Ves.

59. Ukradol auto na Čingove, uverejnené dňa 24. 7. 2009

Doposiaľ neznámy páchatel' ukradol osobné motorové vozidlo z parkoviska pri hoteli v rekreačnej oblasti Čingov. Policajný vyšetrovateľ už začal trestné stíhanie vo veci pre prečin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla.

60. Z herne si odniesol šesťtisíc eur, uverejnené dňa 22. 7. 2009

Neohlásenú nočnú návštevu zaznamenali v herni na Letnej ulici v Spišskej Novej Vsi. Neznámi zloději si odtiaľ odniesli peňaženku i hotovosť.

61. Potiahli kožu zvierat, uverejnené dňa 15. 7. 2009

V rodinnom dome v Poráči v okrese Spišská Nová Ves kradol zatiaľ neznámy zlodej. Ako pre Korzár uviedla krajská policajná hovorkyňa z Košíc Jana Demjanovičová, páchatel' sa vlámal do domu niekedy minulý týždeň.

62. Ukradli alkohol a ušli, uverejnené dňa 15. 7. 2009

Policajti vypátrali dvoch mladých mužov z Rudnian, ktorí vykradli predajňu potravín.

63. Smrť si vybrala svoju daň dvakrát, uverejnené dňa 14. 7. 2009

Prvý polrok na cestách Spiša vyznieva z pohľadu čísel o dopravných nehodách vcelku priaznivo. Kým vlni za rovnaké obdobie došlo v okresoch Spišská Nová Ves a Gelnica k 361 dopravným kolíziám, v tomto roku ich bolo 169, teda došlo k výraznému poklesu. Nehody si však vyžiadali dve obete na životoch, 14 bolo ťažko a až 58 ľahko zranených.

64. V Odoríne sa zrazili štyri autá, uverejnené dňa 11. 7. 2009

K reťazovej dopravnej nehode došlo vo štvrtok poobede v Odoríne v okrese Spišská Nová Ves. Našťastie, nikto nebol zranený.

65. Úžera medzi Spišiakmi prekvitá aj v Anglicku, uverejnené dňa 10. 7. 2009

Úžera na Spiši už roky rozťahuje chápadlá, vinníci často ostávajú bez trestu. V poslednom čase dokonca úžeru preniesli Rómovia zo Spiša aj do Anglicka. Operatívne informácie má o tom kriminálna polícia v Spišskej Novej Vsi. Úžernícke praktiky v Anglicku nám potvrdil aj náš zdroj z rómskeho prostredia na Spiši.

66. Dlhé mesiace týral svoju exmanželku, uverejnené dňa 8. 7. 2009

Od novembra uplynulého roka podľa polície fyzicky i psychicky týral muž zo Spišských Tomášoviec svoju bývalú manželku. Tá sa preto musela liečiť až na psychiatrii. Naposledy ju fyzicky napadol pred pár dňami. Muž bol vyšetrovateľom zadržaný a umiestnený v cele policajného zaistenia. Doposiaľ nebol obvinený.

Príspevky s tematikou „Nezamestnanosť“:

1. Prácu na Spiši našli ďalší nezamestnaní, uverejnené dňa 18. 11. 2009

V metropole Spiša v týchto dňoch pribudli ďalšie pracovné miesta. V čase krízy sa slovo

práca a nezamestnanosť skloňuje akosi častejšie. Nové pracovné možnosti vznikli v mestách Spišská Nová Ves aj Levoča. V dvoch firmách zamestnali spolu 175 ľudí.

2. Vypratali fabriku Tecar, ľudia sa boja o výplaty, uverejnené dňa 14. 11. 2009

Prekvapivá situácia nastala v spoločnosti Tecar, s. r. o. v Spišskej Novej Vsi. Včera doobeda tu demontovali výrobné zariadenia. Tridsaťosem zamestnancov nevedelo, čo sa deje, či prídu o prácu alebo nie.

3. Kríza znížila ceny bytov na Spiši, uverejnené dňa 11. 11. 2009

Finančná kríza do značnej miery ovplyvnila situáciu na trhu s realitami na Spiši. Ceny bytov v tomto regióne rapídne klesli. Napriek tomu klesol aj dopyt.

4. Na Spiši vzniknú desiatky pracovných miest, uverejnené dňa 9. 11. 2009

Viac ako stovka nových pracovných miest pribudne v metropole Spiša. Firma STP A.P. s.r.o. v stredu oficiálne začne novú výrobu na Radlinského ulici v Spišskej Novej Vsi.

5. Tri spoločnosti na Spiši prijímali do zamestnania, uverejnené dňa 15. 10. 2009

Ku koncu augusta úrad práce, sociálnych vecí a rodiny evidoval v okrese Spišská Nová Ves 15,1 percenta nezamestnaných.

6. Embraco dočasne prijíma ľudí, uverejnené dňa 2. 10. 2009

K výrobným linkám závodu Embraco Slovakia v Spišskej Novej Vsi od stredy 7. októbra dočasne nastúpi 82 nových zamestnancov.

7. V meste pribudne 600 pracovných miest, uverejnené dňa 5. 8. 2009

V Spišskej Novej Vsi pribudne šesťsto nových pracovných miest. Pracovné uplatnenie nájdu Spišiaci v multifunkčnom komplexe Madaras. Korzár o tom bližšie informoval generálny riaditeľ spoločnosti Imbiz Jaroslav Šutarík.

8. Pre krízu sa spomalil rast priemernej mzdy, uverejnené dňa 22. 7. 2009

Obyvatelia okresu Spišská Nová Ves v prvom štvrtroku 2009 zarábali priemerne 596,93 eura. V Gelnickom okrese bola zase priemerná mzda 529,81 eura. Korzár tieto informácie poskytla Emília Čičváková zo Štatistického úradu SR - pracovisko Košice. V porovnaní s vlašajškom je to síce viac, finančná kríza sa však dotkla aj tejto oblasti.

Tab. 2: Výskyt príspevkov v Spišskom Korzári za hodnotené obdobie

Obdobie 1. 7. 2009 - 31. 12. 2009	Počet uverejnených príspevkov	Percentuálne vyjadrenie
Tematika „Kriminalita“	66	6,9 %
Tematika „Nezamestnanosť“	8	0,84 %
Všetky príspevky spolu	956	100 %

Zdroj: Vlastné spracovanie autorky

Zistenia

Celkový počet odvysielaných príspevkov v Televízii Reduta Spišská Nová Ves za obdobie od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 bol 190 príspevkov. Podľa výsledkov nášho prieskumu je lokálna televízia zameraná najmä na propagovanie kultúrno-spoločenskej oblasti – v celkovom počte 107 príspevkov, najmä formou rôznych pozvánok na akcie a podujatia, reportáží z rôznych prednášok a besied, ale i formou propagovania činnosti materských, základných či stredných škôl. Štatisticky sme zistili, že na obrazovke televízie sa často objavuje niektorý z predstaviteľov mestskej samosprávy. Zameranosť na príspevky týkajúce sa kriminality a nezamestnanosti je veľmi nízka. Príspevkov z daného obdobia s tematikou kriminality bolo 35, čo predstavuje z celkového počtu odvysielaných príspevkov za uvedené obdobie iba 18,4 %. Príspevkov týkajúcich sa nezamestnanosti sme zaznamenali dokonca iba 6, čo predstavuje iba 3,15 %. Ostatnú časť vysielacej programovej štruktúry tvorili príspevky s tematikou politiky, športu, školstva, zdravotníctva, kultúry, náboženstva a iných sfér.

Celkový počet uverejnených príspevkov v regionálnom denníku Spišský Korzár za obdobie od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2009 bol 956 príspevkov. Podľa výsledkov nášho prieskumu bola publikácia príspevkov z okresu Spišská Nová Ves s tematikou kriminality za dané obdobie veľmi nízka a to iba v počte 66 príspevkov, čo predstavuje 6,9 %. Problematika nezamestnanosti sa vyskytla iba v 8-ich článkoch, čo predstavuje len 0,84 %. Prevažnú časť publikovaných článkov tvorila tematika kultúrno-spoločenská. V ostatnej časti sme zaznamenali články týkajúce sa politickej a športovej tematiky.

6 DISKUSIA

Sociálne aspekty môžu byť rôzne. Sociálnym aspektom je i nezamestnanosť, ktorá predstavuje dôsledok nerovnováhy na trhu práce, konkrétne nerovnováhu medzi dopytom po práci a ponukou práce. Nezamestnanosť podľa slov riaditeľa Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi JUDr. Michala Komaru, PhD. v okrese Spišská Nová Ves v mesiaci január 2010 mierne stúpla, v percentuálnom vyjadrení je miera nezamestnanosti približne na úrovni 11 %.

K sociálnym aspektom patrí napríklad aj kriminalita. Kriminalita v sebe zahŕňa tieto pojmy: nehody, požiare, pátranie, nešťastia, sudy, justíciu, zákon. Kriminalita na Spiši je rok čo rok vyššia. V roku 2009 policajti evidovali 2 011 skutkov, to je o 123 prípadov viac ako v roku 2008. Môžeme povedať, že skúmané regionálne médiá nešíria osvetu v otázkach kriminality, osvetu šíri stúpajúci počet nových policajtov. Podľa okresného riaditeľa Policajného zboru SR v Spišskej Novej Vsi plk. JUDr. Jaroslava Dulíka nestačí iba zvýšiť počet policajtov, to nezabráni nárastu kriminality. V súčasnosti je najväčší problém s takzvanou drobnou kriminalitou, ktorá pramení z nepozornosti poškodených osôb v nákupných centrách, v zaparkovaných autách, ale i z neplatenia výživného na deti. Z uvedeného vyplýva, že sociálne aspekty sú vážna téma, ktorej treba venovať dostatočnú pozornosť. Platí to samozrejme aj (a v dnešnej dobe najmä) pre médiá, i tie regionálne a lokálne.

V prieskume sme si preto stanovili nasledujúcu prieskumnú otázku:

- Venujú sa regionálne a lokálne médiá vybraným problematikám zo sociálnej oblasti (kriminalita, nezamestnanosť) v dostatočnej miere?

Vykonaným prieskumom sme zistili nasledujúce skutočnosti:

Celkový počet odvysielaných príspevkov v Televízii Reduta Spišská Nová Ves za obdobie od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 bol 190 príspevkov. Podľa zistení nášho prieskumu je lokálna televízia, ktorá má však regionálny dosah, zameraná predovšetkým na propagovanie kultúrno-spoločenskej oblasti – v celkovom počte 107 príspevkov, najmä formou rôznych pozvánok na akcie a podujatia, reportáží z rôznych prednášok a besied, ale i formou propagovania činnosti materských, základných či stredných škôl. Štatisticky sme zistili, že na obrazovke televízie sa často objavuje niektorý z predstaviteľov mestskej samosprávy. Ako sme ďalej zistili, zameranosť na príspevky týkajúce sa kriminality a nezamestnanosti je veľmi nízka. Príspevkov z obdobia od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 s tematikou kriminality

bolo 35, čo predstavuje z celkového počtu odvysielaných príspevkov za uvedené obdobie iba 18,4 %. Z toho 15 príspevkov malo informatívny charakter a 20 príspevkov malo ako svoju obsahovú náplň trestnú činnosť. Príspevkov z obdobia od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 týkajúcich sa nezamestnanosti sme zaznamenali dokonca iba 6, čo predstavuje z celkového počtu odvysielaných príspevkov za uvedené obdobie iba 3,15 %. Ostatnú časť vysielacej programovej štruktúry tvorili príspevky s tematikou politiky, športu, školstva, zdravotníctva, kultúry, náboženstva a iných sfér.

Celkový počet uverejnených príspevkov v regionálnom denníku Spišský Korzár za obdobie od 1. 7. 2009 do 31. 12. 2009 bol 956 príspevkov. Podľa výsledkov nášho prieskumu bola publikácia príspevkov z okresu Spišská Nová Ves s tematikou kriminality za dané obdobie veľmi nízka a to iba v počte 66 príspevkov, čo predstavuje 6,9 %. Z toho informatívny charakter mal 1 článok a obsahovo so skutkovou podstatou trestnej činnosti sme zaznamenali 65 článkov. Problematika nezamestnanosti sa vyskytla iba v 8-ich článkoch, čo predstavuje len 0,84 %. Prevažnú časť publikovaných článkov tvorila tematika kultúrno-spoločenská. V ostatnej časti sme zaznamenali články týkajúce sa politickej a športovej tematiky.

Výsledky nášho prieskumu sú znázornené v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 3: Výskyt príspevkov v TV Reduta a Spišskom Korzári za hodnotené obdobie

	Televízia Reduta 1. 1. 2009 – 30. 6. 2009		Spišský Korzár 1. 7. 2009 – 31. 12. 2009	
	Počet odvysielaných príspevkov	Percentuálne vyjadrenie	Počet uverejnených príspevkov	Percentuálne vyjadrenie
Tematika „Kriminalita“	35	18,4 %	66	6,9 %
Tematika „Nezamestnanosť“	6	3,15 %	8	0,84 %
Všetky príspevky spolu	190	100 %	956	100 %

Zdroj: Vlastné spracovanie autorky

Podľa našich štatistických zistení môžeme skonštatovať, že obe médiá sú zamerané skôr na propagáciu kultúrno-spoločenskej oblasti, než na sociálnu problematiku, kam patrí nezamestnanosť a kriminalita.

Na základe zistených skutočností by sme odporučili regionálnym a lokálnym médiám, aby

sa pri svojej činnosti viac venovali otázkam sociálnej sféry, akými sú spomínaná kriminalita a nezamestnanosť. Z prieskumu nám totiž vyplynulo, že tieto témy sa v regionálnych médiách vyskytujú minimálne. S takýmto stavom nemôžeme ale vyjadriť spokojnosť a už vôbec nie v čase svetovej hospodárskej a finančnej krízy, ktorá pripravila mnoho rodín o stály príjem v dôsledku straty zamestnania. Policajné zložky taktiež v súvislosti s krízou, ktorá sa výrazne na Slovensku prejavila práve v období roku 2009 (do ktorého sme nasmerovali aj náš prieskum), zaznamenali zvýšenú drobnú kriminalitu (krádeže, vlámania do bytov, domov, firiem, áut a podobne), ale aj napríklad rôzne formy úžery, ktoré často môžeme pozorovať najmä v marginalizovaných skupinách obyvateľstva. To, že sa týmto závažným témam venujú regionálne médiá len okrajovo, je alarmujúce. Potrebné je venovať výrazne viac pozornosti z ich strany otázkam, ako sú prevencia kriminality, prevencia viktimácie kriminality, propagovanie rôznych rekvalifikačných kurzov či možností nového zamestnania napríklad prostredníctvom burzy práce.

Na základe výsledkov nášho prieskumu musíme teda konštatovať, že zameranosť uvedených dvoch médií s lokálnym až regionálnym dosahom a tým pádom aj informovanosť občanov o sociálnych aspektoch, akými sú nezamestnanosť a kriminalita, bola v hodnotenom období nedostatočná a je potrebné vykonať v tomto smere nápravu.

Záver

Médiá často vnímajú človeka ako spotrebiteľa, nie ako občana. Väčšinou nechápu základné morálne hodnoty. Mali by rešpektovať dôstojnosť človeka a jeho základné ľudské práva. Ak médiá neposkytujú pravdivé informácie, nastúpi nebezpečná apatia a ľudia prestanú rozmýšľať, čoho častým následkom môže byť napríklad aj nízka účasť vo voľbách.

Masmédiá sú tá skupina médií, ktoré sú špecificky navrhnuté tak, aby zasiahli veľmi veľké obecnstvo – typicky aspoň tak veľké, ako je obyvateľstvo jedného štátu. Je to široko rozšírený sprostredkovateľ informácií všetkého druhu, či už ide o tlač, rozhlas, televíziu, atď. Hoci masmédiá predstavujú vysokohodnotný kultúrny výdobytok, stavajú pred filozofiu kultúry mnohé otázky svojimi z časti negatívnymi kultúrno-politickými účinkami. Najmä v poslednej dobe môžeme sledovať čoraz častejší „nábeh“ na tzv. bulvár. Pritom vplyv masmédií na široké vrstvy obyvateľstva je v súčasnosti veľmi silný. Prinášajú nám informácie o politickom, spoločenskom a verejnom dianí na celom svete. Udržiavajú nás tak v kontakte aj so vzdialenými krajinami. Sú významným mienkotvorným a multikultúrnym činiteľom.

V tomto rýchlom a dravom mediálnom svete zohrávajú nepochybne dôležitú úlohu aj jeho menšie články, ktorými sú regionálne a lokálne médiá. Prostredníctvom médií vieme, čo sa deje v celom svete, ale rovnako dôležité je poznať situáciu v tom ktorom regióne. A práve v tom spočíva význam práce regionálnych a lokálnych televíznych staníc či printových médií. Vďaka nim sa dozvieme dôležité upozornenia napríklad z politickej sféry mestského zastupiteľstva, z aktualít a pozvánok kultúrno-spoločenského diania v regióne, dozvedáme sa i o významných osobnostiach, teda o živote obyvateľov regiónu.

Základ nášho života a každodennú rutinu by však nemali tvoriť ani bulvárne printové plátky či televízne relácie bulvárneho typu, ktorých, priznajme si, v poslednej dobe pribúda ako húb po daždi. Tu je na mieste nastoliť otázku, prečo je to tak? Platí, že masmédiá sú odrazom spoločnosti alebo je to naopak a spoločnosť je odrazom toho, čo prezentujú masmédiá? Na túto otázku je ťažko nájsť adekvátnu odpoveď.

Bulvár, jednoducho povedané nepotrebné a nezmyselné informácie, na nás útočí z každej strany a nemá pre nás skutočnú hodnotu, nič potrebné nám neprináša. Prieskumom bolo preto veľmi zaujímavé sledovať, ako často regionálne a lokálne médiá upriamujú svoju pozornosť na udalosti zo Spišskej Novej Vsi a okolia týkajúce sa sociálnych aspektov.

Sociálne aspekty môžu byť rôzne. Sociálnym aspektom je napríklad i nezamestnanosť. Nezamestnanosť predstavuje dôsledok nerovnováhy na trhu práce, konkrétne nerovnováhu medzi dopytom po práci a ponukou práce. K sociálnym aspektom sa radí aj kriminalita, ktorá v sebe zahŕňa pojmy ako: nehody, požiare, pátranie, nešťastia, súdy, justícia, zákon. Cieľom našej diplomovej práce bolo preskúmať problematiku sociálnych aspektov regionálnej mediálnej politiky a to na konkrétnom príklade lokálnej televízie a regionálneho denníka. Na základe prieskumu, ktorý pozostával zo 190 príspevkov odvysielaných od januára do júna 2009 (1. 1. 2009 – 30. 6. 2009) v lokálnej Televízii Reduta Spišská Nová Ves a z 956 príspevkov uverejnených v Spišskom Korzári od júla do decembra 2009 (1. 7. 2009 – 31. 12. 2009), boli zistené zaujímavé skutočnosti. V lokálnej televízii s regionálnym dosahom bolo zo 190 odvysielaných príspevkov len 35 príspevkov s tematikou kriminality (18,4 %), z toho 15 príspevkov malo informatívny charakter a 20 príspevkov sa zaoberalo trestnou činnosťou. S tematikou nezamestnanosti bolo iba 6 príspevkov (3,15 %). V regionálnom denníku bolo z 956 uverejnených príspevkov 66 príspevkov s tematikou kriminality (6,9 %), z toho iba 1 príspevok mal informatívny charakter a ostatných 65 príspevkov sa zaoberalo trestnou činnosťou. S tematikou nezamestnanosti bolo dokonca len 8 príspevkov (0,84 %). Na základe týchto výsledkov môžeme povedať, že regionálne a lokálne médiá v regióne Spišskej Novej Vsi sú zamerané predovšetkým na kultúrno-spoločenskú oblasť. Zameranosť na sociálne aspekty, ako sú nezamestnanosť, kriminalita a podobne, je veľmi nízka. Z nášho pohľadu je takýto stav neuspokojivý, najmä ak vezmeme do úvahy všetky sociálne dopady hospodárskej a finančnej krízy, ktorá vlani naplno zúrila na Slovensku a postihla mnohé rodiny. Je dôležité, aby si každý človek kládol nasledovné otázky: Aké hodnoty chcem vyznávať? V akej spoločnosti chcem žiť? Prvým krokom, pri akejkoľvek premene, je začať sám sebou... To by mali urobiť podľa nás aj médiá pôsobiace na všetkých úrovniach, lebo ich prvoradou úlohou je informovať ľudí a sprostredkovaním rôznych informácií, zo sociálnej oblasti nevynímajúc, im v istom zmysle aj pomáhať. Dostatočnou a včasnou medializáciou sociálnych tém môžu totiž masmédiá do určitej miery napomôcť zlepšiť sociálne postavenie svojich divákov a čitateľov v jednotlivých regiónoch.

Zoznam bibliografických odkazov

- BELLA, T. 2001. *Manipulácia v masových médiách*. [online]. Update 2001. [cit. 14. 12. 2009]. Dostupné na internete: <<http://perohryz.eu/media/manipul.html>>
- BREČKA, S. 1998. Globalizácia a regionalizácia masovej komunikácie – dve strany jednej mince. In: *Otázky žurnalistiky*. [online]. 1998, roč. 41, č. 2. S. 129 – 136. [cit. 11. 11. 2009]. Dostupné na internete: <<http://www.aepress.sk/zurnal/full/oz0298h.pdf>>. ISSN 0322-7049
- BUZALKA, J. 2000. Médiá a politika. In: *Listy SFPA*. [online]. 2000, roč. 3, č. 2. 18 s. [cit. 14. 12. 2009]. Dostupné na internete: <http://www.zahranicnapolitika.sk/pub/users/martin/archiv%202000/01_0200.pdf>. ISSN 1336-2216
- BUZNA, V. – KUBICA P. 2009. *Hovorca – partner alebo nepriateľ médií?* 1. vyd. Žilina – Ružomberok: Žilinský samosprávny kraj, 2009. 47 s.
- FABIAN, Z. 2004. *Rómska problematika v mestskej televízii, obsahová analýza príspevkov s rómskou tematikou v TV Reduta a analýza ich dopadu na verejnú mienku*: diplomová práca. Spišská Nová Ves: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, 2004. 76 s.
- GAVORA, P. 2006. *Sprievodca metodológiou kvalitatívneho výskumu*. 1. vyd. Bratislava: Regent, spol. s r. o., 2006. 220 s. ISBN 80-88904-46-3
- GOULIAMOS, K. 1998. Podmienky rozvoja národných mediálnych trhov v procese globalizácie a regionalizácie médií. In: *Otázky žurnalistiky – časopis pre teóriu, výskum a prax prostriedkov masovej komunikácie*. [online]. 1998, vol. 41, no. 1, s. 6 – 12. [cit. 14. 12. 2009]. Dostupné na internete: <<http://www.sav.sk/journals/zurnal/full/oz0198b.pdf>> ISSN 0322-7049
- GRAŇÁKOVÁ, J. 2010. *Súčasná možnosti vysielania lokálnych a regionálnych TV*. [online]. Update 2010 [cit. 30. 3. 2010]. Dostupné na internete: <<http://jankazgranka.webnode.sk/news/sucasne-moznosti-vysielania-lokalnych-a-regionalnych-tv/>>
- JIRÁK, J. – KÖPPLOVÁ, B. 2003. *Média a spoločnosť*. 2. vyd. Praha: Portál, 2003. 206 s. ISBN 80-7178-697-7
- MAGÁL, S. – PLENCNER, A. 2004. Kolokvium 1 – 2 Katedry masmediálnej komunikácie. In: *Zborník*. Trnava: UCM, 2004. ISBN 80-89052-20-7, s. 15 – 24.
- *Návrh Deklarácie NR SR o ochrane a zabezpečení rozvoja mediálneho prostredia*. 2001. [online]. Rokovania Vlády SR od 10. 1. 2001 do 15. 10. 2002 – Rokovanie č. 151 (11. 4. 2001). [cit. 6. 11. 2009]. Dostupné na internete: <<http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CBB76965A1295AFDC1256A2400350F78?OpenDocument>>

- RANKOV, P. 2002. *Masová komunikácia: Masmédiá a informačná spoločnosť – výber z knihy* [online]. Levice: Bagala – L.C.A, 2002. 82 s. [cit. 4. 2. 2008]. Dostupné na internete: <<http://user.edi.fmph.uniba.sk/winczer/SocialneAspekty/halamicek.html>>
- REIFOVÁ, I. a kol. 2004. *Slovník mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. 327 s. ISBN 80-7178-926-7
- SPIŠSKÝ KORZÁR. 2010. *Archív sekcie Spravodajstvo za rok 2009*. [online]. Update 2010. [cit. priebežne 2009 – 2010]. Dostupné na internete: <http://korzar.sme.sk/r/korzar_spravy/spravodajstvo.html>
- STRIEŽENEC, Š. 2001. *Úvod do sociálnej práce*. 2. vyd. Trnava: Tripsoft, 2001. 195 s. ISBN 80-968294-6-7
- TOMAJKOVÁ, I. 2008. *Ludské práva a masmédiá*: bakalárska práca. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, 2008. 72 s.
- TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO. 2010. *O nás*. [online]. Update 2010. [cit. 2. 2. 2010]. Dostupné na internete: <<http://transparency.sk/o-nas/>>
- TV REDUTA. 2010. *Archív za rok 2009*. [online]. Update 2010. [cit. priebežne 2009 – 2010]. Dostupné na internete: <<http://www.snv.sk/>>
- TV REDUTA. 2010. *História a zameranie TV Reduta*. [online]. Update 2010. [cit. 1. 2. 2010]. Dostupné na internete: <<http://www.snv.sk/?menu=18>>
- TV REDUTA. 2010. *Ludia v TV Reduta*. [online]. Update 2010. [cit. 1. 2. 2010]. Dostupné na internete: <<http://www.snv.sk/?menu=19>>
- VRABEC, N. 2007. *Mládež a médiá – Úroveň mediálnej gramotnosti mladých ľudí na Slovensku*: výskumná správa. [online]. Bratislava: IUVENTA, 2007. 40 s. [cit. 12. 10. 2009]. Dostupné na internete: <http://www.vyskummladeze.sk/images/stories/iuventa/DAVM_018/Zver_spravaDAVM018.pdf>
- *1. Európska konferencia ministrov zodpovedných za médiá a nové komunikačné služby: Nový pohľad na médiá?* 2009. [online]. Reykjavik: 29. 5. 2009. [cit. 14. 12. 2009]. Dostupné na internete: <<http://www.culture.gov.sk/media-audiovizia/europska-konferencia-ministrov-island-maj-2009-novy-pohlad-na-media>>

Prílohy